

پنام خدا

مشخصات اسٹانڈارڈ

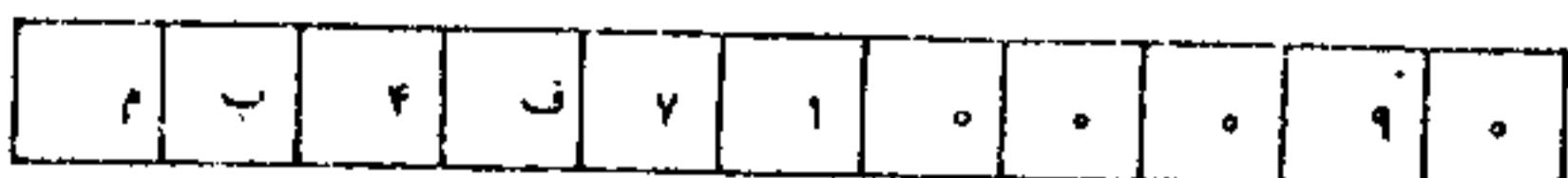
برائی

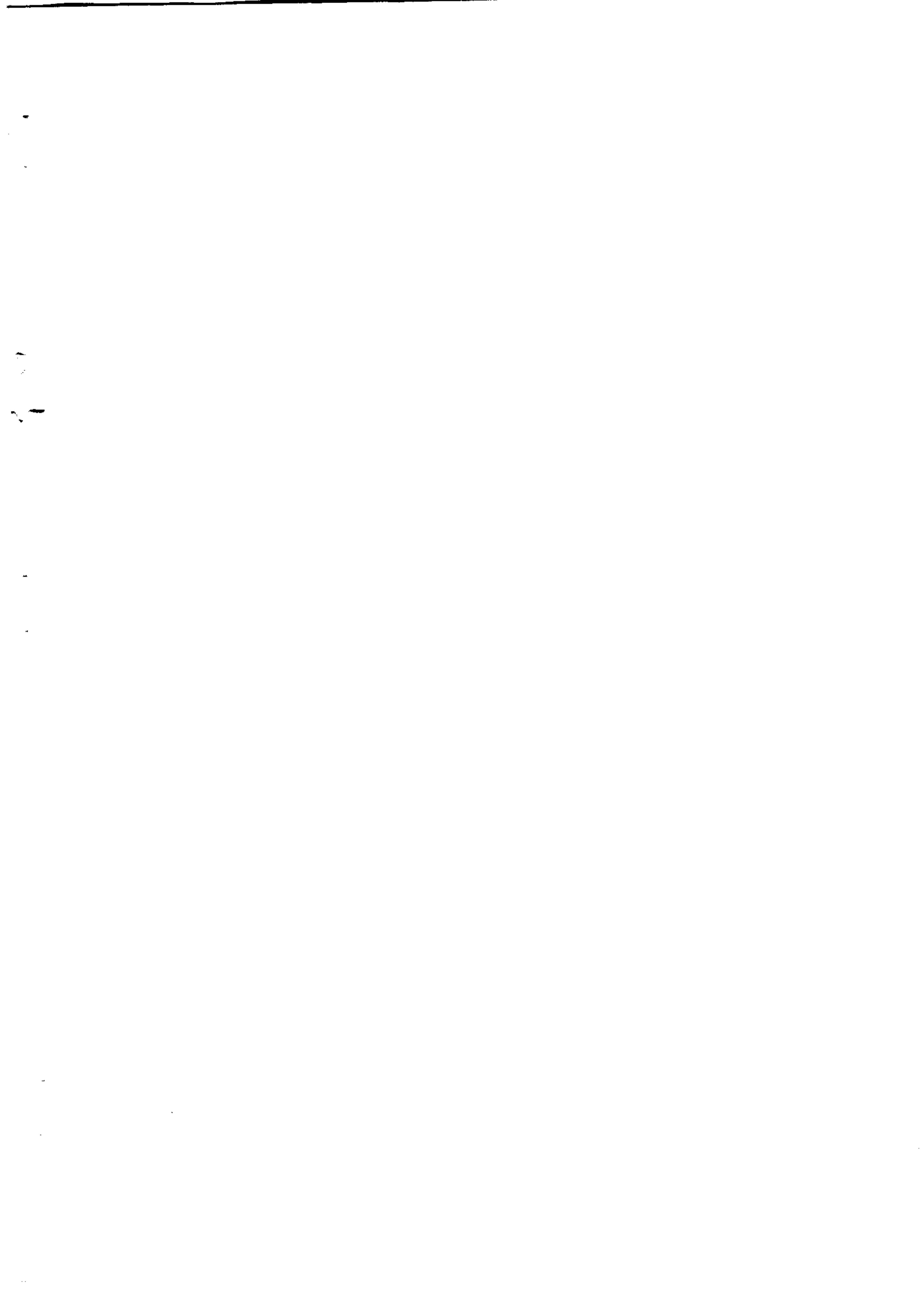
قرآن سفرو مانور ہائی ڈبز

۱۳۰/۲۳ کیلو ولت

۱۳۷۱ قیرونا

و فتح فنی برق

بسم الله تعالى

مقدمه:

با تشکر از شرکتهایی که قبول زحمت نموده با دقت نظر و توجه خاص مشخصات فنی ترانسفورماتورهای قدرت ارائه شده توسط دفتر فنی برق را مطالعه و نقطه نظرات خود را جهت اصلاح و تکمیل آن ارائه نموده اند، اینک به باری خداوند و مساعدت همه دست اندر کاران این سه جلد مشخصات استاندارد تدوین و جهت استفاده ارائه می گردد.

امید است جمع بندی نقطه نظرات مفیدی که دریافت داشته ایم و دلایل فنی اعمال یا عدم اعمال آنها در فرصتهای آتی فراهم و جهت اطلاع در اختیار شرکتهای محترم قرار گیرد.

در اینجا ذکر اهداف تهیه مجلدات استاندارد ترانسفورماتورهای قدرت، الحالی از فایده نخواهد بود:

۱ - یکی از اهداف مهم جمع آوری و تدوین این مجموعه ارائه مشخصات فنی نسبتاً جامع وای خلاصه برای ترانسفورماتورهای قدرت مورد نیاز کشور در سطح ولتاژ ۲۳۰ کیلوولت بوده است، بطوری که مورد استفاده در مناقصات مربوطه توسط کارفرمایان محترم قرار گیرد.

۲ - دومین هدف از اقدام به تهیه این مجموعه همکاری با شرکت ایران ترانسفو جهت دسترسی به مشخصاتی بوده است که براساس آنها طراحی و ساخت ترانسفورماتورهای قدرت ۲۳۰ کیلوولت در طرح توسعه کارخانه مذکور بتواند انجام گیرد. به این جهت هماهنگی نیازها چه از نقطه نظر شرایط محیطی چه با حافظ شرایط بهره برداری در منطقه که کاملاً بر مشخصات ترانسفورماتور و ملحقات آن اثر می گذارد لحاظ گردیده است. نهایتاً حداکثر کوشش برای کاستن از تنوع در تهیه و تدوین مجموعه های حاضر بعمل آمده است.

۳ - ارائه برگردان فارسی بهمراه مشخصات متن انگلیسی صرفاً برای بیان معادل فارسی مفاهیم جهت استفاده دست اندر کاران و کارشناسان محترم شرکتهای برق بعمل آمده است و سعی وافر در مطابقت آنها با یکدیگر انجام شده است که انشاء الله مورد قبول واقع شود.

من ا... التوفيق

دفتر فنی برق

فهرست مندرجات

صفحة	موضوع
۲	۱ - نیازهای عمومی .....
۳	۲ - تغذیه‌های کمکی .....
۳	۳ - هسته‌ها .....
۴	۴ - سیم‌پیچی‌ها .....
۵	۵ - مونتاژ هسته و سیم‌پیچی .....
۵	۶ - قابلیت تحمل اتصال کوتاه .....
۶	۷ - تانک .....
۷	۸ - تنظیم کننده ولتاژ .....
۱۲	۹ - تجهیزات خنک کننده .....
۱۴	۱۰ - بوشینگ‌ها .....
۱۵	۱۱ - ترانسفورماتور جریان بوشینگی .....
۱۶	۱۲ - ملحقات .....
۱۹	۱۳ - تابلوی مارشالینگ .....
۲۰	۱۴ - ارزیابی هزینه .....
۲۱	۱۵ - رنگ و پرداخت نهایی .....
۲۱	۱۶ - نیازها از نظر زمین‌لرزه .....
۲۱	۱۷ - ضربه شوک و انحراف از شاقول .....
۲۱	۱۸ - روغن ترانسفورماتور .....
۲۳	۱۹ - سیم‌ها و یا کابل‌ها .....
۲۰	۲۰ - صفحه مشخصات و مقادیر نامی .....
۲۱	۲۱ - وسایل مراقبت حمل .....
۲۲	۲۲ - مردود نمودن .....
۲۳	۲۳ - وسایل راه‌اندازی .....
۲۴	۲۴ - مونتاژ کارخانه و آزمونها .....
۲۵	۲۵ - اطلاعات و مشخصاتی که باید همراه پیشنهاد ارائه شوند .....
۲۶	۲۶ - جداول اطلاعات شماره ۲ .....
۳۱	۲۷ - جداول اطلاعات شماره ۲ .....
۳۷	۲۸ - جدول مقادیر .....
۳۷	۲۹ - راهنمای تکمیلی جدول مقادیر (ضمیمه ۱) .....
۳۸	۳۰ - راهنمای ارتقابی (ضمیمه ۲) .....
۴۱	۳۱ - تمهیی .....
۴۱	۳۲ - عنت غیبیه نسبتی .....
۴۱	۳۳ - مذکور شده .....

۱ - نیازهای عمومی

۱ - ۱ ترانسفورماتورهای قدرت می باید مطابق با نیازهای کاربردی مندرج در آخرین نشریات استانداردهای بین المللی آی - ئی - سی طراحی، ساخته و آزمایش شوند، مگر در مواردی که چیز دیگری ذکر شده باشد.

همه نشریات اصلاحی، مکمل و مرجع لیست شده در استانداردهای مربوطه نیز می باید مورد توجه قرار گیرند. ترانسفورماتورهای قدرت باید با قطعات یدکی مورد نیاز و کلیة ملحقات لازم برای بهره برداری صحیح همراه باشند. مشخصات اصلی تجهیزات و مقادیر نامی آنها باید با آنچه که در جداول ترانسفورماتورها ذکر گردیده منطبق باشند.

۱ - ۲ ترانسفورماتورهای قدرت باید سه فاز، از نوع روغنی و دارای کنسرواتور روغن و مناسب برای نصب در محوطه باز باشند. پیشنهادها می باید برای دو نوع مختلف ارائه گرددند، یک نوع با سه قدرت نامی برای حالتهای خنک شدن طبیعی و خنک شدن با کمک تعدادی دمنده هوا و خنک شدن با کمک تعداد بیشتری دمنده هوا، (اونان، اوناف ۱ و اوناف ۲) و نوع دیگر با سه قدرت نامی برای حالتهای خنک شدن طبیعی، خنک شدن با کمک دمنده های هوا و خنک شدن با کمک رانش روغن همزمان با کار دمنده های هوا (اونان، اوناف و اوفاف)، بطوریکه هر کدام برای شرایط محیطی مشخص شده در مشخصات و جداول ترانسفورماتورها مناسب باشند.

۱ - ۳ کلیه قسمتهای جامل جریان نظیر بوشینگها، تنظیم کننده ولتاژ، نقاط و ادوات اتصال باید از حداقل ظرفیت جریان پیوسته بار که معادل ۱۲۰ درصد جریان سیم پیچی های مربوطه تحت همه شرایط کاری است، برخوردار باشند. ترانسفورماتورها باید مجهز به ترانسفورماتورهای جریان بوشینگی تعییه شده در زیر بوشینگها با جریان نامی مطابق با مشخصات تعیین شده باشند.

۱ - ۴ در صورت از کار افتادن دستگاه خنک کننده ترانسفورماتور می باید در وضعیت شروع از داغ ترین حالت سرویس بدون آسیب قادر به ادامه کار در هر دو شرایط مندرج در زیر باشد. این امر باید بنحو رضایت‌بخشی از طریق استدلال و یا آزمون نشان داده شود:

- (۱) در شرایط بار کامل حداقل ۱۰ دقیقه ادامه کار بعد از خروج همه سیستم‌های خنک کننده؛
- (۲) در شرایط بار کامل برای مدت حداقل ۲۰ دقیقه کار یکنی از سیستم‌های خنک کننده کمکی در حالیکه سیستم خنک کننده کمکی دیگر از کار افتاده است.

۲ - تغذیه کمکی

تغذیه کمکی AC مربوط به پست (سه‌فاز و یا تک‌فاز، ۵۰ سیکل بر ثانیه، ۳۸۰/۲۲۰ ولت، چهارسیمه) باید برای همه نیازهای تغذیه کمکی نظیر دمنده‌های خنک کننده، پمپ‌های رانش هوای خنک کننده، موتور مربوط به تنظیم کننده ولتاژ، گرم کننده‌های محفظه‌ها و غیره... مورد استفاده قرار گیرد. هر مدار تغذیه به تنهائی باید مجهز به کلید قطع و وصل هوایی واقع در جعبه ترمینال همراه ترانسفورماتورها باشد. تغذیه کمکی DC (۱۰۰ یا ۱۱۰ یا ۱۲۵ ولت جریان مستقیم، دوسیمه) باید برای کنترل و حفاظت مورد استفاده قرار گیرد. نیازهای تغذیه کمکی باید توسط پیشنهاده‌نده ترانسفورماتورها مشخص گردد،

۳ - هسته

۱ - هسته ترانسفورماتور باید از ورقه‌های فولاد سیلیکن دار با کیفیت بالا و تو، نورد سرد شده و بخصوص مناسب برای استفاده مویردنظر ساخته شوند. هر دو طرف ورقه‌های فولادی باید با ماده عایقی مناسبی پوشش داده شده باشد، بنحویکه مقاومت الکتریکی مطلوبی را مایبن ورقه‌های بهم چسبیده ایجاد نماید. کلیه قطعات فولادی که برای محکم نمودن ورقه‌های هسته بکار گرفته می‌شوند باید پس از بریدن، سوراخکاری و جوشکاریهای لازم، سمباده پردازی یا سنگ زنی بشونند. مجموعه مونتاژ شده هسته و سیم پیچی باید مجهز به گیره‌های مناسبی برای بلند کردن این مجموعه باشد.

۲ - اتصال مجموعه هسته به زمین باید از داخل ترانسفورماتور توسط تسمه‌ای انجام گیرد که در بالای هسته نصب شده و قابل دستیابی از «دریچه دستری» بالای ترانسفورماتور، که بمنظور امکان قطع و وصل نمودن آن جهت انجام آزمایش جریان نشتی هسته به زمین باید تعییه گردد، باشد.

۳ - سیم پیچی ها

کلیات

در طراحی، ساخت و تهیه سیم پیچی ها، ملاحظات ویژه ای برای همه عوامل معروف نظری: قدرت عایقی و مکانیکی عایق، مشخصات سیم پیچی، توزیع یکنواخت بین الکتریکی، حداقل تلفات عایق، امکان عبور جریان آزاد رونگز برای ایجاد درجه حرارت یکنواخت، محدود نمودن گرمترین نقطه ها، توزیع ولتاژ یکنواخت مابین حلقه های مجاور و در سرتاسر سیم پیچی ها، ممانعت از تشکیل پدیده کرونا در ولتاژ های نرمال بهره برداری و کنترل فلوی دی الکتریک برای تحمل شرایط موج ضربه باید مورد توجه قرار گیرند.

قابلیت های بارگذاری آنچنانکه در این فضای محدود، و در استانداردهای آی - نی - سی برای ترانسفورماتورها قدرت درنظر گرفته شده باید با توجه به عوامل مز، ذکرداری و دیگر عوامل تأثیرگذار بر روی کار ترانسفورماتور مورد توجه قرار گیرند.

سیم پیچی های ترانسفورماتور باید برای تحمل آزمونهای عایقی ولتاژ نظیر موج صاعقه، آزمایش القائی و همچنین آزمایش موج بریده (در صورتی که بطور خاص درخواست شده باشد) مطابق با مندرجات استانداردهای آی - نی - سی طراحی شوند.

۴ - هادیهای سیم پیچی

هادیهای سیم پیچی باید عاری از هرگز پوسته، برآردگی و اشکاف بوده و گوش های آن گرد باشد، همه هادیهای استفاده شده برای سیم پیچی باید از میان الکترولایتی ساخته شده باشند. حلقه های سیم پیچی باید بطور بکارست ساخته شده و طوری پیچیده شده باشند که تقویت استحاطه مکانیکی و الکتریکی و کاهش زوال سیم پیچی را دربر داشته باشند.

همه حلقه های سیم پیچی باید کامل (بدون نیم حلقه) باشند. حلقه های انتهایی سیم پیچی ها باید دارای یکنواخته کننده ولتاژ یا حفاظت اضافی در مقابل آتشگی های غیر نرمال خط و اضافه ولتاژها باشند. طراحی، ساخت و تشکیل کامل سیم پیچی را و موتور آنها رزی هسته باید با آخرین پیشرفت های این فن و تازه ترین شیوه های مربوطه مطابق باشد.

نقطه نتوال سیم پیچی های ستاره باید بطور جداگانه و از طریق یک بوشینگ مناسب به بیرون از ترانسفورماتور منتقل گردیده و باید به قسمت های داخل قرآن تغییرات اتصالی داشته باشد.

۴ - عایق سیم پیچی

عایق بندی سیم پیچی باید از نوع یکنواخت یا غیر یکنواخت و یا بصورت ترکیبی از ایندو انتخاب شود، بطوریکه عایق مناسبی را با کمترین پیچش و انحراف با تحمل مکانیکی و دی الکتریکی کافی برای شرایط سرویس مورد نظر بشکل مقاوم و بدون زوال در شرایط روغن گرم را تامین نماید. لاک زدن روی حلقه های سیم پیچی فقط می تواند به منظور حفاظت مکانیکی (ونه برای اصلاح خاصیت دی الکتریکی آن) مورد استفاده قرار گیرد.

مواد استفاده شده در عایق بندی و مونتاژ سیم پیچی ها باید غیر قابل حل، تجزیه ناپذیر و از نظر شیمیائی غیر فعال در روغن داغ ترانسفورماتور در شرایط سرویس باشند.

۵ - مونتاژ هسته و سیم پیچی

هر هسته و سیم پیچی مونتاژ شده باید تحت شرایط خلاء با فشار کمتر از ۵٪ میلی متر جیوه خشک شود و بلافاصله پس از مرحله خشک شدن تحت عمل اشبع روغن قرار گیرد تا اطمینان کافی از کاهش نفوذ رطوبت و هوا در ساختار عایقی آن حاصل گردد. هر هسته و سیم پیچی مونتاژ شده را بلافاصله پس از خشک کردن باید از روغن اشبع نموده و سپس در روغن عاری از رطوبت غوطه ور ساخت.

۶ - قابلیت تحمل اتصال کوتاه

ابعاد ترانسفورماتور باید براساس جریان های اتصال کوتاه (سه فاز، دوفاز و جریان خطای فاز بزمیں) و کلیه خطاهای قابل تصور در سیستم طراحی گردد. سیستم زمین کردن (بدون مقاومت، با مقاومت محدود، ایزوله) و همچنین امکان بهره برداری از دو یا چند ترانسفورماتور بطور موازی نیز می باید مورد توجه قرار گیرد.

ترانسفورماتور قدرت باید بدون آسیب قادر به تحمل اثرات حرارتی و دینامیکی اتصال کوتاه ها (سه فاز، دوفاز و نیز خطاهای تکفاز بزمیں) برای مدت دو ثانیه در ترمینالهای ولتاژ کم و ولتاژ زیاد با مقادیر جریان اتصال کوتاه مشخص شده در این مشخصات و برطبق نشریات آی - ئی - سی باشد.

محاسبات اتصال کوتاه برای قابلیت تحمل دینامیکی ترانسفورماتورها باید بطور اعم مطابق با استاندارد آی - ئی - سی ۵ - ۷۶ و انسی - ۵۷ - ۱۲۰۰ - ۱۹۷۳ می باشد.

۷ - ۱ تانک ترانسفورماتور باید از فولاد کم گرم کریں نورد شده گرم ساخته شود، تانک و درپوش آن باید بسحو خوبی آب بندی شده و غیرقابل نفوذ گردند. درپوش تانک باید بگونه‌ای باشد که آب روی آن را کد فمایند.

واشرها باید از مواد نرم ارتجاعی و غیرقابل حل در روغن از نظر شیمیایی، که تحت تاثیر حرارت روغن قرار نگرفته و آب بندی خوبی را در مقابل نفوذ روغن داغ ایجاد کنند، ساخته شوند.

۷ - ۲ تانک ترانسفورماتور باید مجهز به دریچه هائی روی سایع درپوش تانک با ابعاد مناسب (حدود ۵/۰ متر قطر) برای سهولت دسترسی به مکانیزم تنظیم ولتاژ، قسمت انتهائی بوشینگها، ترانسفورماتورهای حریان، ترمینال‌های سیم پیچ‌ها و بخش‌های بالایی اجزاء ترانسفورماتور که در بالاترین و پائین‌ترین سطوح داخل آن قرار می‌گیرند باشد.

۷ - ۳ تانک ترانسفورماتور، رادیاتورها، لوله‌های ارتباطی روغن و کنسرواتور باید ضمن اینکه قادر به تحمل خلاء کامل هستند، تحمل اضافه فشار داخلی معادل با اختلاف ارتفاع پایین‌ترین سطح و بالاترین سطح روغن ترانسفورماتور بعلاوه سطح روغن تانک را داشته باشند.

۷ - ۴ هر ترانسفورماتور باید مجهز به بازوهای فولادی نگهدارنده برای ذسب بر قریب سیم پیچ‌های ولتاژ کم باشد. بازوی نگهدارنده باید روی تانک یا درپوش ترانسفورماتور محکم شده و در ارتفاعی مناسب و با درنظر گرفتن فواصل ایمنی مجاز نصب شده باشند.

۷ - ۵ بدنه خارجی هر ترانسفورماتور باید مجهز به دو ترمینال برای اتصال سیستم زمین به بدنه ترانسفورماتور بوده و در هر ترمینال دو محل اتصال برای وصل هادی زمین (به سطح مقطع ۱۵۰ - ۱۲۰ میلی متر مربع) درنظر گرفته شده باشد.

۷ - ۶ ترانسفورماتور باید مجهز به وسائل مناسیب برای استقرار و حرکت روی ریل آهن باشد که امکان جابجایی آنرا در جهت طولی و عرض در حالتی که پراز روغن است فراهم سازد.

۷ - ۷ ساختیان تانک اصلی، تانک‌های کنسرواتور، تانک ساوی تنظیم کننده ولتاژ و سیستم ذخیره روغن باید با درنظر گرفتن تغییرات درجه حرارتی مورد نظر برای سردترین و گرمترین شرایط سرویس طراحی گردد.

۷ - همه لوله‌های ارتباطی به تانک اصلی باید مجهز به شیر قطع و وصل با نشانده‌های وضعیت باز و بسته و با آب بندی مناسب باشند. شیرهای تخلیه و نمونه‌گیری روغن باید همگی در محفظه‌های جعبه مانند تعییه گردند. تانک ترانسفورماتور باید حداقل شامل شیرهای زیر باشد:

- الف) شیر تخلیه بقطر 100 میلی‌متر.
- ب) دو شیر تصفیه روغن در دو گوشه متقابل تانک بقطر 50 میلی‌متر.
- ج) دو شیر نمونه‌گیری با قطر حداقل 8 میلی‌متر در بالاترین و پائین‌ترین قسمت بدنه تانک.
- د) یک سوراخ با درپوش بقطر 15 میلی‌متر برای تخلیه گاز یا هوا جمع شده در بالاترین قسمت تانک.
- ه) یک لوله مجهز به دو درپوش در بالای تانک همراه با دو شیر قطع و وصل برای استفاده در عملیات تخلیه هوا و اندازه‌گیری فشار.

۸ - چرخهایی با قابلیت تغییر جهت باید برای استفاده در رینهای استاندارد با فواصل $1435/2940$ میلی‌متر که قابل چرخش به اندازه زاویه 90° باشند، تهیه گردند. برای مستقر نمودن بدنه ترانسفورماتور روی فونداسیون مربوطه یا بروی ریلها، پس از استقرار ترانسفورماتور و برداشتن چرخها از زیر آن، باید ادوات فولادی مناسبی فراهم گردد.

۸ - تغییردهنده ولتاژ تحت بار

۱ - نیازهای عملیاتی

- ۱) تغییردهنده ولتاژ تحت بار باید برای جریان نامی معادل $1/2$ برابر بالاترین جریان سیم پیچی (پله کمترین ولتاژ) که تنظیم ولتاژ روی آن سیم پیچی انجام می‌گردد، بهمان ترتیبی که در آی - ئی - سی - ۵۴۲ ذکر شده است، طراحی شود.
- ۲) وسایلی برای جلوگیری از عمل تغییر ولتاژ وقتی که جریان عبوری آنچنان بزرگ است که احتمال صدمه رساندن به سایر اجزاء وجود دارد می‌باید درنظر گرفته شود.
- ۳) دستگاه تغییردهنده ولتاژ تحت بار باید قادر به تحمل حداکثر جریانهای خطاب بدون هرگونه آسیبی باشد.
- ۴) تغییردهنده ولتاژ تحت بار باید مجهز به سیستم اتوماتیک تنظیم ولتاژ مناسب برای موازی کردن با ترانسفورماتورهای مشابه باشد. نوع و چگونگی عمل تنظیم کننده اتوماتیک ولتاژ در همین بخش تشرییع شده است.

* طراحی و ساخت:

عمل تغییر ولتاژ (با تجهیزات تعویضی کننده پله‌ها) تحت بار باید توسط مکانیزمی موتوری با درجه اعتماد قابل قبول و حداقل نیاز به نگهداری انجام گیرد؛ تغییر دهنده ولتاژ تحت بار باید مطابق اصول دکتر جانسون طراحی شده باشد؛ درجات نشان دهنده سطح روغن باید قابل رزیت از سطح زمین باشند؛ مکانیزم تغییر دهنده ولتاژ می‌باید شامل انتخاب کننده‌های پله‌ای همراه با کلید برگردان باشد؛ بخش مربوط به کلید برگردان باید مجهز به درپوش بازرسی باشد؛ این مکانیزم باید تماماً در داخل تانک اصلی ترانسفورماتور جا داده شود و توسط لوله به کسراتور مربوطه که جدا از کسراتور تانک اصلی ترانسفورماتور است ارتباط باید. رله جریان روغن باید در روی لوله ارتباطی بین مکانیزم تغییر دهنده ولتاژ و کسراتور نصب گردد. همچنین یک رله تشخیص فشار ناگهانی باید روی تانک تغییر دهنده ولتاژ تعییه گردد. این رله‌ها در دو می‌باید مجهز به کناتکهای برای صدور فرمان قطع باشند؛

جمعیه دندایی که می‌لله تغییر دهنده پله از طریق آن باید معرفی تانک ترانسفورماتور می‌گردد باید مجهز به یک نشاندهنده وضعیت پله و همچنین تجهیزات مخصوصی برای هماهنگی پله‌های مکانیزم تغییر ولتاژ ترانسفورماتور باشد.

* تهیه و استقرار:

فرض براحت است که تغییر دهنده ولتاژ که شامل انتخاب کننده پله و کلید برگردان و جمیه مکانیزم عملیات وغیره است همگی بطور کامل تهیه و در کارخانه مربوطه روی ترانسفورماتور نصب و اتصالات به سیم پیچی مربوطه انجام گردد. بعد ازکه در صورتیکه بدلازیل موجهی این مجموعه می‌بایست جداگانه حمل و در محل کارگاه روی ترانسفورماتور نصب گردد، در اینصورت باید کلیه تجهیزات و لوازم مورد نیاز برای نصب صحیح ۵ مراده با افراد غیره برای انجام این کار با تضمین لازم توسط پیشنهاددهنده فراهم گردد.

* جمعه مکانیزم عملیات:

درجه عفاظی مکانیزم باید مطابق با کلاس آی - پی - ۴۵ طبق استاندارد آی - ئی - سی ۱۴۴ باشد. سیم پیچی های موتور تغییر دهنده ولتاژ باید مقاوم در متداول و هویت برد و برای شرایط کار سخت ساخته شده باشد. همچنین یک هندل قابل بوداشتن (که در گیر نمودن آن بطور خود کار سبب قفل کردن نماید) باید برای عملیات دستی در موارد اضطراری فراهم باشد.

جعبه مکانیزم همچنین باید شامل همه تجهیزات کمکی نظیر کلیدهای قطع و وصل، سوئیچ‌های حدی، رله‌ها، کنترل کننده‌ها، یکسو-کننده‌ها، انتقالگرهای مربوط به نشاندهنده وضعیت پله، ترمینال‌ها و همه تجهیزات ضروری دیگر برای انجام عملیات خودکار در محل و از راه دور باشد. یک گرمکن برقی مناسب کنترل شده با ترمومتر نیز باید برای زدودن رطوبت داخل محفظه تعییه گردد. همچنین یک لامپ روشنایی مناسب که با باز و بسته شدن درب جعبه روشن و خاموش می‌شود باید داخل آن نصب شود.

تمام ارتباطات مشروط و ضروری باید ایجاد گردیده و همه گونه پیش‌بینی لازم برای جلوگیری از اجرای غلط عملیات و ممانعت از عمل کردن تنظیم کننده ولتاژ تحت جریانهای بیشتر از ظرفیت آن باید درنظر گرفته شود.

عملیات تغییر ولتاژ باید با فرمان افزاینده یا کاهنده که توسط یک پالس کوتاه مدت داده می‌شود شروع گردد و بطور خودکار تا خاتمه عمل و تغییر پله موردنظر ادامه باید و سپس متوقف شود. یک شمارنده باید برای ثبت تعداد عملکردهای انجام شده در جعبه مکانیزم تعییه گردد.

پیشنهادهندگان باید توالی زمانی عملیات تغییردهنده ولتاژ و مدت زمان کار موتور را از زمان شروع تا کامل شدن یک مرحله تغییر پله ارائه نمایند بطوریکه حداکثر زمان برای کل عملیات مذکور از ۸ ثانیه تجاوز نکند. تعداد دور چرخش مکانیزم در هر مرحله عملیات تغییر پله نیز باید مشخص گردد و حداکثر از ۵° دور تجاوز ننماید.

موتور تغییردهنده ولتاژ از نظر حفاظتی باید مجهز به یک کلید خودکار محافظت از اضافه جریان با برگشت دستی باشد. مجموعه‌ای از کن tactهای وصل شونده باید برای تحریک سیستم هشداردهنده بمنظور نشان دادن «وضعیت غیر هماهنگ» در شرایط سرویس موازی ترانسفورماتورها تامین گردد. علاوه بر تجهیزات اساسی ذکر شده برای عملیات تغییردهنده ولتاژ، تابلوی کنترل آن نیز باید مجهز به تجهیزات زیر باشد:

- نشاندهنده مکانیکی وضعیت پله با ضامن دستی بمنظور تنظیم حداقل و حداکثر. این نشاندهنده باید قابل رویت توسط شخصی که بکمک هنبد عملیات تغییر پله را انجام می‌دهد باشد؛

- دکمه‌یا کلیدهای «افزاینده و کاهنده» برای فرمان دستی؛

- سویچ انتخاب وضعیت دستی - اتوماتیک؛

- متوقف کننده‌های مکانیکی و الکتریکی برای ممانعت از ادامه عمل فراتر از وضعیت‌های انتهائی در هر دو جهت؛

- تجهیزاتی برای انجام عملیات از راه دور (از اطاق فرمان یا مرکز دیسپاچینگ)؛

- دکمه برای توقف اضطراری و قطع کلید موتور.

* تابلوی فرمان راه دور:

تابلوهای فرمان از راه دور برای تغییر دهنده ولتاژ هر یک از ترانسفورماتورها از اطاق کنترل باید تامین گردد. این تابلوها باید شامل کلید تجهیزات لازم نظیر نشان دهنده وضعیت پله، نشان دهنده تغییرات افزایشی و کاهشی ولتاژ، دکمه هایی برای انجام عملیات افزایش و کاهش پله ها، کلیدهای انتخاب وضعیت برای حالت های دستی - اتوماتیک، تکی - موازی، پیشرو - پیرو، و همچنین رله های مورد نیاز برای عملکرد موازی ترانسفورماتورها، باضافه کلید تجهیزات تکمیلی و تسهیلات مربوط به تنظیم ولتاژ اتوماتیک از جمله رله جبران افت ولتاژ به ترتیبی که در بند ۸ - ۲ مشخص گردیده است، هشدار دهنده های وضعیت غیرهماهنگ و سایر هشدارهای مشخص شده در باراگراف بعدی باشند.

بعنوان عادی دو ترانسفورماتور بصورت موازی عمل خواهند نمود و برای آنها یک جعبه فرمان مشترک یا تابلوهای جداگانه ای همراه با رسایل انتخاب ترتیب پیشرو - پیرو و غیره به شرع قبلی باید فراهم گردد.

* هشدارها و علائم نشانه دهنده:

- هشدارها و علائم زیر باید در ناباوری فرمان راه دور (اطاق کنترل) در نظر گرفته شوند:
- خطای تغذیه موتور؛
  - خطای تغذیه مدار کنترل؛
  - قطع اتوماتیک موتور محرک؛
  - تغییر دهنده ولتاژ در حال عمل؛
  - عمل غیر هماهنگ تغییر دهنده های ولتاژ در شرایط سروبس موازی ترانسفورماتورها؛
  - تأخیر در تغییر ولتاژ؛
  - وضعیت دستی / اتوماتیک.

۲-۸ تنظیم کننده اتوماتیک ولتاژ

تجهیزات کنترل اتوماتیک باید روی تابلوی تغییر دهنده ولتاژ در اطاق کنترل نصب گردیده یا داخل تابلوهایی قرار گیرند که می باید حاوی کلیه رله های تنظیم کننده ولتاژ و رله های تأخیر زمانی، رله های برگشت قدرت، ترانسفورماتورهای فرعی جریان، جبران کننده افت ولتاژ (مناسب برای جریان بار در هر دو جهت)، رئوستاها، ولتمترها به همراه کلیدهای انتخاب برای نشان دادن ولتاژ باشند.

جهت جلوگیری از تنظیم غیر ضروری بهنگام اختلال در تشخیص ولتاژ می باید پیش بینی های لازم بعمل آید.

تجهیزات فرمان اتوماتیک باید شامل اجزایی متأثر از ترکیب ولتاژ ثانویه و جریان عبوری ترانسفورماتور باشد تا عمل تنظیم را مناسب با بار شبکه انجام دهد. جبران کننده افت ولتاژ در اثر جریان بار باید از نوع مقاومتی و القایی بوده و بطور کامل همراه با ترانسفورمرهای جریان لازم تهیه گردد. کنترل فرمان از راه دور (اطاق کنترل) می باید هم برای فرمان دستی بصورت تکی، و هم برای فرمان اتوماتیک در حالت موازی مناسب باشد.

وسایل متوقف کننده عمل در وضعيت ولتاژ زیاد و ولتاژ کم باید مستقل از تجهیزات تنظیم کننده ولتاژ تعییه گردد تا عمل تغییر ولتاژ را در صورت اشکال کار تنظیم کننده ولتاژ یا اختلال در کار تشخیص ولتاژ متوقف نماید.

۳-۸ کنترل و بازرسی از دور

در تابلوی تغییر دهنده ولتاژ باید پیش بینی های لازم برای کنترل و بازرسی از دور (دیسپاچینگ) با امکان نشان دادن وضعيت مطابق با نیازهای مرکز کنترل خریدار همچنین امکان تنظیم از راه دور سیستم تغییر دهنده اتوماتیک ولتاژ بعمل آید.

۹ - تجهیزات خنک کننده

کلیات

۱) ترانسفورماتورها باید در مرحله ذخیرت تمامی سیستم خنک شدن طبیعی روغن باشند که با گرم شدن بیشتر روغن و سیم پیچ توسط دو مربحه دیگر خنک، کننده‌گی تارم می‌باید. ایندو مرحله به ویرت دو گزینه مختلف دسته‌بندی می‌شود. یکی شامل دو مرحله متوالی دمیدن هوا توسط دمنده‌ها است. دیگری شامل یک مرحله دمیدن هوا و بدنبال آن مرحله رانش روغن توسط پیچ همزمان با کار دمنده‌ها، مطابق با مقادیر مشخص شده در جداول مربوطه می‌باشد.

رادیاتورها باید پیگونه‌ای طراحی شده باشند که برآمدشی برای تمیز نمودن یا ریختگی، آسیزی، تابی دسترسی بوده، همچنین بسحوی روسی بدن، قرار بگیرند که بهنگام تخلیه تانک ترانسفورماتور روغن رادیاتورها نیز بطور کامل تخلیه شود و در هنگام پر کردن تانک از روغن نیز هوای آن بدانش تانک ترانسفورماتور رانده شود تا اطمینان خاطر از عدم تبعیم حبابهای گاز در آنها حاصل گردد.

هر یک از رادیاتورها باید به تهایی و باون نیاز به حابجایی رادیاتورهای دیگر قابل تعویض کردن باشد. در محل اتصال هر رادیاتور به تانک باید یک شیر تابی قفل شدن در وضعیت باز و بسته و دارای نشانه باز یا بسته بودن در نظر گرفته شود.

جابجای نمودن و برداشتن هر یک از رادیاتورها باید بذرغ قطع کل سیستم دمنده هوا امکان پذیر باشد. رادیاتورها باید دارای گیره‌هایی برای حمل و جابجایی و نیز دارای یک دریچه تخلیه هوا در بالای رادیاتور و دریچه تخلیه روغن درپانین رادیاتور باشند (هر دو دریچه باید توسط درپوش‌های مناسب پوشیده شوند).

۲) تجهیزات لازم برای حفاظت موتور دمنده‌های هوا باید تأمین گردد. کلیدهایی برای آزمایش هر گروه از دمنده‌ها نیز باید فراهم شود. همه سیم کشی‌ها و با کابل کنسه‌های بیرونی ترانسفورماتور باید در داخل حفاظت پوششی قرار گیرند.

۳) هر دمنده و حنفای آن با موتور مربوطه باید مجتمعه واحدی را تشکیل بدهد. موتور دمنده‌ها باید از نوع اونیورسال با ساختمانی کاملاً دربسته باشد.

۴) تجهیزات کنترل کننده سیستم‌های خنک کننده باید کاملاً اتوماتیک بوده، طراحی آن براساس شروع و خاتمه کار موتورهای دو مرحله دمنده یا یک مرحله دمنده و یک مرحله رانش روغن طبق نیازهای حرارتی مورد نظر انجام گردیده و شامل یک کلید گردان متناوبی با کنتاکتهای کمکی برای هشدار هوا با سایر وسایل کمکی وارد نیاز باشد.

کلیدهایی برای کنترل دستی و اتوماتیک هر گروه دمنده باید تهیه شود. یک رله ولتاژ کم یا وسیله مشابهی جهت اعلام هشدار برای خطای دمنده‌ها و یا بمنظور اعلام قطع تغذیه کمکی نیز باید تهیه شود. کلیدهای حفاظت موتورها در صورتیکه ذکر دیگری نشده باشد، باید به حداقل یک سری کنکاکت کمکی (به حالت بسته در وضعیت باز بودن کلید) مجهز باشند.

هر کنکاکتور باید فیوز مربوط به خود را داشته و مابین این فیوز و سایر عناصر حفاظتی گزینش مناسب حفاظتی وجود داشته باشد. کلید حفاظتی هر یک از موتورها می‌باید در بالادست به فیوز یا کلید مینیاتوری حساسی برای حفاظت اتصال کوتاه مجهز بوده و نوع مشخصات آنها بگونه‌ای باشد که گزینش ترتیب قطع آنها در مدار بطور کامل هم با فیوزها یا کلیدهای مینیاتوری اصلی بالادست و هم با رله حفاظت افزایش بار کلیدهای حفاظتی موتور تحت هرگونه شرایط بار وجود داشته باشد.

۹-۱ خنک شدن با کمک دمنده‌های هوا

برای ترانسفورماتورهایی با خنک شدن طبیعی در مرحله نخست و خنک شدن با کمک دمنده‌های هوا در مرحله دوم و سوم (اونان - اوناف ۱ - اوناف ۲) تمامی منزومات مربوط به خنک شدن با کمک دمنده‌های هوا مربوط به مرحله دوم برای مرحله سوم نیز، علاوه بر کار دمنده‌های مرحله سوم، بکار خود ادامه می‌دهند.

۹-۲ خنک شدن با کمک رانش روغن

ترانسفورماتورهایی که با خنک شدن طبیعی در مرحله اول و خنک شدن با کمک سیستم دمنده‌های هوا در مرحله دوم کار می‌کنند لازم است به تجهیزات تکمیلی خنک کننده رانش روغن در مرحله سوم (بصورت اونان - اوناف - اوفاف) با مشخصات زیر مجهز گردند:

(۱) پمپ‌های گردش روغن باید توسط موتورهایی که مستقیماً به آنها متصل است به گردش درآیند و نشان‌دهنده جهت چرخش پمپ روی آن مشخص باشد.

(۲) منطقه غیرحساس (ناحیه مابین تنظیم شروع هر مرحله از خنک شدن و شروع مرحله بلافاصله بعدی) باید با اندازه کافی وسیع باشد تا سبب قطع ووصلهای متناوب و غیرضروری سیستم‌های خنک کننده نگردد. منطقه غیرحساس باید بر حسب درجه حرارت سانتیگراد توسط پیشنهادهنه مشخص گردد.

(۳) تغذیه کمکی موتور دمنده‌ها (ها) و یا پمپ (ها) هر یک باید به دو گروه جداگانه تقسیم گردد.

(۴) برای انتخاب حالت عملیات دستی - اتوماتیک کلیدهایی از نوع فشاری گردان باید مورد استفاده قرار گیرند. این کلیدها باید از نوع دوپل باشند که یک پل برای کنترل کلید حفاظتی موتور مربوطه و دیگری برای مدار هشدار مورد استفاده قرار گیرد.

۵) تجهیزات هشداردهنده زیر (با کنترلکتیوی در حالت عادی باز) برای نشان دادن خطای می باید تهیه گردد، به عنوان یکه برای روشهاخنک کردن مورد نظر قابل استفاده باشد:

- الف) خطای دمندها برای هر واحد یا مجموعه رادیاتورهاخنک کننده؛
- ب) خطای هر واحد رانش روغن شماره ۱، ۲، ۳ و ... (بر حسب نیاز)؛
- ج) جریان کم روغن برای هر واحد رانش.

۶) کنترلکتیوی نشان دهنده زیر باید برای روش نمودان لامپوای هشداردهنده تهیه شوند:

- الف) دمندهای هوا در حال کار (برای هر مرحله)؛
- ب) سیستم رانش روغن در حال کار (برای دربیک از واحدهای رانش)؛
- ج) سیستم خنک کننده در وضعیت فرمان انتظامی کس؛
- د) سیستم خنک کننده در وضعیت فرمان دستی.

۳-۹ همه قیستهای سیستم خنک کننده باید مطابق استاندارد ای اس - ای شماره ۱۴۶۱ گالوانیزه شوند و بدون هرگونه نشان روغن قادر به تحمل اندانه فشار داخلی با اندازه ۳/۰ کیلوگرم بر سانتی متر مربع در درجه حرارت ۹۰°C باشند.

۱۰) بوشینگها

کلیات

برای دربرگرفتن کلیه شرایط محیطی، و برای همه سطوح ولتاژ می باید دو نوع مختلف بوشینگ بکنی برای شرایط آبودگی زیاد و دیگری برای شرایط آبودگی متوسط طرامی و ساخته شود. بوشینگها باید برای همه انواع ترانسفورماتورها مورد نظر قابل استفاده باشند.

بوشینگها هم ولتاژ باید قابل تعویض با یکدیگر باشند. بوشینگها باید در مقابل روغن، هوا و آب نفوذناپذیر باشند.

بوشینگها با ولتاژ نامی ۶۳ کیلوولت و بالاتر باید از نوع خازنی حاوی روغن و مجهز به توب قرنز قابل رویتی از سطح زمین برای نشان دادن سطح روغن باشند، همچنین دارای پله کوچک خازنی برای اندازه گیری ولتاژ و آزمایش ضربت قدرت و غیره در قسمت پائین بوشینگ باشند.

۱۰ - ۱ بوشینگها باید بگونه‌ای طراحی شده باشند که از جمع شدن گازهای قابل انفجار در آن‌ها پیشگیری شده و گردش روغن در آنها برای انتقال گرمای داخلی بعد کافی تأمین گردیده باشد. روغن داخل بوشینگها باید مطابق استانداردهای مربوط به روغن ترانسفورماتور بوده و برای اینکار مناسب باشد.

۱۰ - ۲ بوشینگهای خازنی باید دارای یک میله هادی در محور وسط باشند. بطوریکه در پائین به سر سیم پیچی‌ها اتصال یافته و در بالا به ترمینال هوایی وصل شود. کلیه وسایل و مواد مربوط به اتصالات نیز باید تأمین گردند.

۱۰ - ۳ بوشینگها باید همراه با ترانسفورماتورهای جریان بوشینگ باشند. طراحی بوشینگ باید بگونه‌ای باشد که امکان نصب یا برداشتن ترانسفورماتورهای جریان را بدون جابجا نمودن درپوش تانک فراهم سازد. همچنین برداشتن و جابجایی بوشینگها باید بدون صدمه و جابجایی ترانسفورماتورهای جریان امکان‌پذیر باشد.

۱۰ - ۴ یراق‌آلات و قطعات سخت و تجهیزات کامل کننده باید از جنس فولاد گالوانیزه یا آهن چکش خوار یا فلز غیرمغناطیسی باشد. استقرار بوشینگها روی ترانسفورماتور باید بگونه‌ای باشد که حداقل فاصله الکتریکی لازم برای سطح عایقی مابین قسمتهای برقدار با یکدیگر و یا قسمتهای زمین شده فراهم گردد.

۱۰ - ۵ بوشینگها و تجهیزات همراه آنها باید هم از داخل بدون تخلیه جزئی (کرونا) باشند.

۱۱ - ترانسفورماتورهای جریان بوشینگ

۱۱ - ۱ ترانسفورماتورهای جریان بوشینگ همانطور که در جداول مشخص گردیده است در ترانسفورماتورها مورد دنیاز می‌باشند.

۱۱ - ۲ ترانسفورماتورهای جریان باید برای اندازه‌گیری و تغذیه رله‌ها مناسب بوده، مطابق با استاندارد آی - ئی - سی - شماره ۱۸۵ و بی - اس - شماره ۳۹۳۸ از نظر نسبت تبدیل، طبقه‌بندی دقت، محدوده‌های مکانیکی و خزارتی، نامگذاری پلاستیک و آزمایشات باشند. همه سر سیم‌های مربوط به پله‌های سیم پیچی ترانسفورماتورهای جریان باید به جمعه ترمینالهای مربوطه منتهی گردند. سیم‌های انعطاف‌پذیری باید پله‌های مختلف ثانویه هر ترانسفورماتور جریان را از مسیری که از پوشش محافظ مناسبی عبور داده می‌شود به تابلوی اصلی ترمینالهای ترانسفورماتور ارتباط بدهد.

۱۱ - ۲ - ترانسفورماتورهای جریان باید مجهز به تینه‌های اتصال کوتاه در جعبه ترمینالهای مربوطه باشند.

۱۱ - ۳ - ترانسفورماتورهای جریانی که در داخل محفظه گلوبی زیر بوشینگ‌ها نصب می‌گردند باید دارای جعبه ترمینال آب بندی شده روی سطح گازی باشند تا در های خروجی مربوط به پله‌های ثانویه آنها به این جعبه هدایت گردد (اینکه نصب این گلوبی‌ها روزی ترانسفورماتورها در کارخانه و یا در کارگاه انجام می‌شود باید ترسیم پیشنهاده اعلام گردد). در هر حال انتقال لازم برای ارتباط بین جعبه ترمینال در ترانسفورماتور جریان با تابلوی ترمینالهای ترانسفورماتور می‌باشد در کارخانه انجام شود و یا تجهیزات لازم جهت اجرای آن در کارگاه فراهم گردد.

۱۱ - ۴ - ترانسفورماتورهای جریان باید برای کار در حداقل درجه حرارت «سکن واسطه خنک کننده» (روزن ۱۱۵ سانتی گراد) و حداقل درجه حرارت متوسط طی ۲۴ ساعت (روزن ۱۱۵ درجه سانتی گراد) طراحی شده باشند.

۱۱ - ۵ - خصوصیات عایقی مورد نیاز باید طبق استاندارد آی - ئی - سی - شماره ۱۸۵ ماده ۶ باشد. معادلک ولتاژ آزمایش در هر حال باید ۴ کیلو ولت متوثر باشد.

۱۱ - ۶ - قابلیت تحیل جریانهای مداوم با رعایت محرک انتقال کوتاه (۲ ثانیه) در ترانسفورماتورهای جریان می‌باشد با نیازهای مشابه ترانسفورماتورهای قدرتی بروای سطوح ولتاژ مربوطه متنطبق باشد.

۱۲ - ملحقات

کلیات

کلیه نشاندهای، وسائل اندازه‌گیری، رله‌ها و اندازه‌گیری‌های درجه حرارت باید بگونه‌ای روی ترانسفورماتور نصب شوند که ارتعاشات ترانسفورماتور با آنها منتقل نگردد. کنترل‌های لوارم فوق باید نسبت به زمین عایق شده و از نوع سریع یا نوع بیرونی باشند. کنترل‌های هشداردهنده و کنترل باید در شرایط عادی باز بوده خود تنظیم باشند (بجز کنترل‌های فشار ناگهانی)، و نیز مناسب ولتاژ DC داخل بست باشند. ترمینال همه کنترلها و وسائل مورد استفاده برای اتصالات می‌باشد به ترمینالهای داخل تابلوی ترمینال هدایت شوند. حداقل جریان نامی کنترل‌های مربوط به هشداردهنده‌ها باید ۵/۰ آمپر و حداقل جریان نامی کنترل باید ۵ آمپر باشد. حسین کلیه رله‌های کمکی لازم باید قابل

ترانسفورماتور باید شامل ملحقات زیر باشد:

۱۲-۱ کنسرواتور

حجم تانک کنسرواتور باید حداقل ۱۵ درصد حجم کل روغن باشد. تانک کنسرواتور باید با ایجاد شب مناسبی در کف آن روی ترانسفورماتور قرار گیرد. کف کنسرواتور در انتهای شب باید مجهز به یک شیر تخلیه همراه با صافی با اندازه مناسب و با درپوش لازم باشد.

کنسرواتور باید دارای دریچه دسترسی، شیر پر نمودن روغن همراه با درپوش مناسب و گیره هایی برای بلند کردن آن باشد لوله ارتباطی مابین کنسرواتور و تانک ترانسفورماتور باید دارای یک شیر قطع کننده با نشاندهنده وضعیت باز یا بسته بودن، واقع در سمت کنسرواتور و نیز مجهز به یک رله دو وضعیتی تشخیص گاز باشد.

کنسرواتور باید بطور کامل در مقابل نفوذ هوا آب بندی گردد که این امر باید از طریق یک محفظه هوای مقاوم در مقابل هوا و روغن که به تنفس گر سیلیکاژل متصل است انجام گیرد.

کنسرواتور باید مجهز به نشان دهنده سطح روغن باشد. نشان دهنده مغناطیسی سطح روغن کنسرواتور، که باید از سطح زمین قابل رویت باشد باید روی سطح خارجی کنسرواتور نصب گردد. عقربه (عامل) نشاندهنده باید نمایانگر سطوح حداکثر، حداقل و نرمال باشد. نشاندهنده سطح روغن باید شامل کنتاکتهايی برای آلام نیز باشد.

۱۲-۲ رله دو وضعیتی تشخیص گاز (رله بوخهولتس)

رله تشخیص گاز دو وضعیتی، باید روی لوله ارتباطی مابین کنسرواتور و تانک ترانسفورماتور قرار گیرد. رله باید مجهز به دو سری کنتاکت باشد. یک سری کنتاکت برای وصل مدار هشدار بخاطر تجمع تدریجی گاز در محفظه و سری دیگر برای فرمان قطع ترانسفورماتور در اثر جریان ناگهانی و سریع روغن. یک لوله مسی بقطر ۵ میلی متر نیز باید منفذ مخصوص آزمایش روی رله را به شیر کوچکی واقع در نزدیکی سطح زمین (بمنظور سهولت نمونه گیری از گاز) مرتبط نماید.

۱۲-۳ نشاندهنده درجه حرارت سیم پیچی

نشاندهندهای عقربه ای درجه حرارت سیم پیچی (به همراه وسیله ای برای تنظیم)، یکی برای سیم پیچی های ولتاژ زیاد و دیگری برای سیم پیچی های ولتاژ کم، مناسب برای ترکیب درجه حرارت روغن و جریان سیم پیچی باید تامین گردند. این نشاندهنده ها برای تشخیص درجه حرارت گرمترین نقطه سیم پیچی ترانسفورماتور بکار گرفته می شود.

نشاندهنده ها باید روی بدنه ترانسفورماتور در ارتفاع قابل دسترسی و رویت از سطح زمین نصب گردند.

نشاندهنده‌های درجه حرارت باید مجهز به سری‌های جداگانه‌ای از کنترل‌کننده‌ای قابل تنظیم برای انجام عملیات زیر باشند:

۱) امکان کنترل اتوماتیک سیستم خنک کننده؛

۲) تحریک مدار هشدار؛

۳) تحریک مدار فرمان قطع.

۱۲ - ۴ نشاندهنده درجه حرارت روغن

نشاندهنده عقربه‌ای درجه حرارت روغن بهمراه عنصر خساس آن که در حول و حوش گرمترین موقعیت روغن قرار می‌گیرد باید تهیه شود. نشاندهنده باید روی بدنه ترانسفورماتور و در مجاورت نشاندهنده درجه حرارت سیم پیچی‌ها نصب گردد. نشاندهنده درجه حرارت باید مجهز به کنترل‌کننده‌ای قابل تنظیم زیر باشند:

۱) کنترل‌کننده‌ای برای امکان کنترل اتوماتیک سیستم خنک کننده؛

۲) تحریک مدار هشدار؛

۳) تحریک مدار فرمان قطع؛

۴) کنترل‌کننده‌ای برای امکان قطع اتوماتیک سیستم خنک کننده.

۱۲ - ۵ سیستم کنترل خنک کننده‌ها

کنترل خنک کننده‌ها باید بگونه‌ای طراحی شود که شروع پکار پر مرحله از سیستم‌های خنک کننده، با فرمان مشترک همزمان تشخیص دهنده‌های درجه حرارت سیم پیچی و روغن انجام پذیرد در حالیکه توقف هر مرحله از سیستم خنک کننده فقط با فرمان تشخیص دهنده درجه حرارت روغن انجام گردد.

۱۲ - ۶ دستگاه تخلیه فشار

ترانسفورماتور باید مجهز به دستگاه تخلیه فشار خودکار، از نوع قابل تنظیم و بگونه‌ای باشد که در آن از قطعاتی که پس از هر عمل ضرورت به تعویض دارند استفاده نشده باشد. عمر دستگاه و همه قسمت‌های وابسته به آن باید با عمر دیگر قسمت‌های ترانسفورماتور قابل مقایسه باشد. کنترل راهنمای کنترل هشداردهنده باید بتنریب برای نشاندادن عملکرد قابل رویت روی دستگاه و نشاندهنده در اطاق کنترل در زانه گرفته شود: یک جعبه فلزی برای محافظت دستگاه از خسارات مکانیکی در موقعیت قرار گرفته روی ترانسفورماتور نیز باید در نظر گرفته شود.

۱۲ - تابلوی مارشالینگ (جمعه ترمینال و تابلوی کنترل خنک کننده‌ها)

۱۲-۱ جمعه ترمینال و سیم‌کشی

جمعه ترمینال می‌باید دارای ساختمانی مقاوم در برابر تأثیرات جوی بوده، اتصالات لوله‌ها به جمعه ترمینال از نوع رزوه‌ای باشند. جمعه ترمینال و تابلوی کنترل خنک کننده‌ها می‌توانند بطور جدا باشند یا بصورت یک تابلوی واحد درآیند.

تابلوها باید مجهز به درب لولایی بوده و درب آنها در موقعیت قابل دسترسی نصب گردد. در کف تابلوها باید یک ورقه صاف جهت انجام اتصالات لوله‌های ورودی نصب گردیده باشد. بلوک ترمینالها باید دارای پایه و دیواره‌هایی برای نصب که به صورت یکجا قالب‌ریزی شده است باشند و قطعات هادی برنجی مربوط به اتصال هادیها داخل آنها قرار گیرند و مناسب برای ولتاژ حداقل ۶۰۰ ولت باشند. ترمینالها همراه با پیچ و واشر بوده و طول کافی برای ارتباط دو هادی در یک اتصال پیچی را داشته باشند و فاصله هر دو ترمینال مجاور نباید کمتر از ۱۱ میلی‌متر باشد.

نوارهای شماره گذاری به تعداد و اندازه کافی، که توسط پیچ به بدنه ترمینالها محکم شده باشند با ۱۰ درصد اضافه بعنوان یک می‌باید تامین گردند. همچنین ۲۰ درصد ترمینالها بصورت اضافی در داخل جعبه‌ها باید پیش‌بینی شوند.

سایر نیازها

- اندازه هادیهای ارتباطی باید براساس نیاز بوده و در هر صورت از ۵/۲ میلی‌متر مربع (برای مدار ترانسفورماتورهای جریان حداقل ۴ میلی‌متر مربع) کمتر نباشد؛
- کلیدهای مینیاتوری برای تغذیه مدارهای کمکی باید در این تابلوها نصب گردد؛
- درجه حفاظت محیطی تابلوها باید حداقل آی-پی ۵۴ بر طبق استاندارد آی-ئی-سی ۱۴۴ باشد.

۱۲-۲ تابلوی کنترل خنک کننده‌ها

علاوه بر نیازهای کاربردی یاد شده، یک تابلوی کنترل (جدا از نیازهای کنترل تغییردهنده ولتاژ) باید در بر گیرنده وسائل زیر باشد:

- ۱) تجهیزات کنترل خنک کننده‌ها و تجهیزات جانبی مربوطه؛
- ۲) چراغ عمل کننده با باز و بسته شدن درب؛
- ۳) گرمکن برای زدودن رطوبت همراه با تجهیزات با کنترل ترمومترات؛

۴) پریزهای سه فاز و تک فاز با مقادیر جریان نامی مناسب برای کار دستگاههای تصفیه و جابجایی روند؟

۵) فیوزهایی با نوع و مشخصات مورد تائید؟

۶) ترانسفورماتورهای خشک بر حسب نیاز برای تامین ولتاژ کنترل AC همراه با فیوزهایی در سمت ولتاژ کم. عبور سیم‌ها به داخل تابلوی کنترل باید از مسیرهای سرپوشیده مناسب و محفوظی انجام گیرد مگر در نزدیکی محل ورود به تابلو که باید از لوله‌های انعطاف‌پذیر برای عبور آنها استفاده گردد. تابلو باید مجهز به قفل مناسب باشد و سطح داخلی تابلو باید با یک لایه رنّ ضد رطوبت پوشش داده شود.

۱۴ - ارزیابی هزینه‌ای (هزینه سرمایه‌گذاری و تلفات)

تلفات ترانسفورماتور بازاء مقادیر نامی، مقدار تضمین شده فرض می‌شود، در مقایسه پیشنهادات مختلف، میزان هزینه بازاء تلفات تضمین شده مورد نظر قرار گرفته و به قیمت اسمی اضافه می‌گردد. در این رابطه توجه شود که تلفات بار عبارت از جمع تلفات جداگانه سیم پیچ‌ها در قدرتها نامی آنها خواهد بود، این جمع تلفات برای ترانسفورماتورهای دو سیم پیچی برابر با تلفات تضمین شده بار سیم پیچهای فشار قوی و فشار ضعیف در توان نامی می‌باشد.

نرخ محاسبه هزینه تلفات به صورت زیر می‌باشد:

- تلفات بی‌باری در ولتاژ نامی برابر ۱۹۰۰ دلار آمریکا برای هر کیلووات؛
- تلفات بار در قدرت نامی بعلاوه تلفات تجهیزات جانبی (خنک، کننده‌ها، پمپ‌ها و غیره)؛ ۶۵۰ دلار آمریکا برای هر کیلووات؛

پذیرش ترانسفورماتورها با تلفات اندازه‌گیری شده بیش از مقادیر تضمین شده، براساس یکنی از حالتهای زیر انجام خواهد گرفت:

- ۱ - در صورتیکه تلفات کل یا تلفات هر بخش بیش از مقادیر تضمین شده ولی در حد ترانس‌های مذکور در استاندارد آی - ئی - سی شماره ۱ - ۷۶ باشد، ترانسفورماتورها با این شرط پذیرفته خواهند شد که سایر نیازهای فنی مشخص شده ملیق قرارداد را برآورده نمایند. در اینحالت اعمال جریمه برای تلفات افزون بر مقادیر تضمینی براساس نرخهای تعیین شده در فرق خواهد بود.
- ۲ - در صورتیکه تلفات کل یا تلفات هر بخش بخارج از ترانس‌های مندرج در استاندارد آی - ئی - سی شماره ۱ - ۷۶ باشند، پذیرش ترانسفورماتورها ممنوع به تضمین خریدار خواهد بود. معاذلک در صورت پذیرفتن می‌باید جرائم باد شده در فوق اعمال گردد.

۱۵ - رنگ و پرداخت نهائی

۱) گالوانیزه نمودن قطعات باید بر طبق استاندارد آی - اس - او شماره ۱۴۶۱ (سال ۱۹۷۳ یا آخرین انتشار) انجام گیرد.

۲) رنگ کاری خارجی - رنگ روی قطعات آهنی و صفحات فولادی و جعبه ها باید از چهار لایه پوشش به ضخامت هر یک حداقل ۴ میکرون تشکیل گردد. یک لایه زیر رنگ اولیه، پوش دوم و سوم روغنی غیربراق و در نهایت پوشش رنگی مقاوم در مقابل هوا با ضخامت کلی حداقل ۱۶۰ میکرون.

۳) رنگ آمیزی داخلی - داخل تابلوی کنترل و تابلوهای دیگر باید با سه لایه که لایه سوم مقاوم در مقابل رطوبت باشد، رنگ آمیزی گردد.

۱۶ - نیازها از نظر زمین لرزه

ترانسفورماتورهایی که بطور کامل مونتاژ و نصب می گردند (بعلاوه کلیه ملحقات آنها) باید طوری طراحی شده باشند که نیروهای دینامیکی زمین لرزه را بدون هرگونه صدمه ای تحمل نسایند. شتابهای افقی و عمودی زلزله باید در همان جهتی هدایت و خشی گردد که شدیدترین وضعیت بارگذاری ترانسفورماتور و ملحقات آن ایجاد می نمایند (مقدار این شتاب بطور عموم باید ۳/۰ شتاب ثقل زمین درنظر گرفته شود مگر در شرایط خاصی که توسط خریدار مشخص گردیده باشد)

۱۷ - ضربه شوک و انحراف از شاقول

ترانسفورماتورها باید از آنچنان طراحی، مواد و ساختی برخوردار باشند که در اثر وارد آمدن شوک و ضربات احتمالی در ضمن بارگیری، تخلیه، نقل و انتقالات زمینی و دریابی یا هرگونه جابجایی تا حد ۳ برابر شتاب ثقل زمین در هر یک از جهات (طول، عرض، ارتفاع) آسیبی به آنها وارد نگردد. انحراف از قائم تا میزان حداقل ۱۵ درجه نسبت به خط شاقول نیز نباید سبب وارد آمدن صدمه به ترانسفورماتور گردد.

۱۸ - روغن ترانسفورماتور

۱-۱۸ کیت

روغن ترانسفورماتور باید از نوع روغن عایق، استفاده نشده، و بدست آمده از پالایش و تصفیه نفت باشد. این روغن باید از محصولات نفتشی خالص با پایه نفتان برای مناطق طبقه بندی شده ۲ و پایه نفتان یا پارافین برای نیاز مناطق طبقه بندی شده ۱ باشد. روغن باید بدون هرگونه ماده ضد اکسید کنندگی (بعبارت دیگر روغن بدون مواد افزودنی) و مطابق با استاندارد آی - ئی - سی - شماره ۲۹۶ (مربوط به سال ۱۹۸۲ یا آخرین انتشار آن) باشد.

۱۸ - ۲ مشخصات روغن

مشخصات	مشخصات	مشخصات	مشخصات
چسبندگی جنبشی	میلی متر مربع بر ثانیه	واحد	کلاس ۱ کلاس ۲
در 40° سانتی گراد	کوچکتر یا مساوی $16/5$	کوچکتر یا مساوی 110	—
در 20° سانتی گراد	کوچکتر یا مساوی 40	کوچکتر یا مساوی 25	—
در 15° - سانتی گراد	کوچکتر یا مساوی 80	کوچکتر یا مساوی 180	کوچکتر یا مساوی 1800
درجه حرارت اشتعال	برگر یا مساوی 140	برگر یا مساوی 130	برگر یا مساوی 160
درجه حرارت خمیری شدن	کوچکتر یا نساوی 30	کوچکتر یا مساوی 45	کوچکتر یا مساوی $895/0$
مشخصات	مشخصات	مشخصات	مشخصات
شکل ظاهری	کیلو گرم بر دسمیهمتر مکعب	واحد	عوامل مشترک در کلاسهای ۱ و ۲
چگالی	در 20° سانتی گراد	—	رنگ روشن و بدون هرگونه مواد معلق یا تهنشینی
کشش سطحی	نیوتون بر متر	—	کوچکتر یا مساوی $10 \times 10/0$
درجه خشی بودن	در 25° سانتی گراد	میلی گرم پتاس بر گرم روغن	کوچکتر یا مساوی $0/03$
خورنده‌گی گوگردی	—	—	غیر خورنده
مقدار آب محلول	میلی گرم بر کیلو گرم روغن	میلی گرم پتاس بر گرم روغن	کوچکتر یا مساوی 40
مواد افزودنی خداکسید کننده	—	درصد وزنی روغن	غیر قابل تشخیص
درجه خشی بودن	میلی گرم پتاس بر گرم روغن	—	کوچکتر یا مساوی $4/0$
مقدار لجن روغن	درصد وزنی روغن	کیلوولت	کوچکتر یا مساوی $1/0$
ولتاژ شکست عایقی	—	—	بزرگتر یا مساوی 30 کیلوولت
- روغن تازه قبل از تصفیه	—	—	بزرگتر یا مساوی 50 کیلوولت
- روغن بعد از تصفیه	در 90° سانتی گراد	فرکانس 4 تا 60 هرتز	کوچکتر یا مساوی $0/005$
ضریب تلفات	—	—	—

۱۸ - ظرف محمولة روغن

- ۱) روغن ترانسفورماتور باید در بشکه های پر هر یک به ظرفیت حدود ۲۰۰ لیتر تحویل داده شود.
- ۲) بشکه ها باید نو و از مناسبترین جنس و بطور کلی از نوعی باشند که عموماً در بخش نفت مورد استفاده قرار می گیرند.

۱۹ - سیم ها و یا کابل ها

ارتباط مابین ترمینالهای هر یک از تجهیزات (مثلآ ترانسفورماتورهای جریان، تشخیص دهنده های درجه حرارت، نشان دهنده سطح روغن و...) به جعبه ترمینال باید ترجیحاً توسط کابلها یا سیم های مناسبی با عبور از داخل پوشش های محافظی که روی درپوش و بدنه ترانسفورماتور محکم گردیده انجام گردد.

۲۰ - صفحه مقادیر نامی

صفحة مقادیر نامی ترانسفورماتور باید شامل اطلاعات لازم مطابق آی - ئی - سی شماره ۷۶ و ۲۸۹ و ۱۸۵ باشد.

۲۱ - نجهیزات مراقبت حمل

یک ثبات یا نشاندهنده سه جهتی شوک مکانیکی باید به بدنه ترانسفورماتور جهت ضبط حداکثر شتاب شوک در تمام مدت بارگیری، تنفس، حمل و نقل و جابجایی الصاق گردد.

۲۲ - مردود نمودن

خریدار حقوق خود را برای رد ترانسفورماتور و درخواست ترانسفورماتور جدید در صورت بروز هر یک از موارد مغایر زیر در رابطه با مقادیر تضمین شده، و مقادیر اندازه گیری شده در زمان آزمایشات یا کار ترانسفورماتور محفوظ می دارد:

- الف) تلفات اندازه گیری شده نسبت به مقادیر تضمینی بیش از تلرانس هایی باشد که در استاندارد آی - بی - سی ماده ۱۴ مشخص گردیده است.
- ب) درصد امپدانس اندازه گیری شده نسبت به مقادیر تضمینی بیش از ۱۰ درصد اختلاف داشته باشد.

ج) افزایش درجه حرارت روغن یا سیم پیچی نسبت به مقادیر تضمینی از ۵ درجه سانتیگراد تجاوز کند.

د) ترانسفورماتور در آزمایش تحمل سرچ ضربه رد شود.

ه) ترانسفورماتور در آزمایش تحمل و لتاژ با فرکانس برق رد شود.

و) چنانچه ثابت شود که ترانسفورماتور مطابق با مشخصات توافق شده ساخته نشده است.

چنانچه مقادیر اندازه گیری شده بروای مواد فوق الذکر (بجز ماده الف) در محدوده مقادیر تضمینی و محدوده های ذکر شده در فوق باشند. در صورت موافقت خریدار، سازنده یا باید ترانسفورماتور را اصلاح نماید یا پرداخت جریمه ای را که توسط خریدار پیشنهاد می گردد تقبل نماید.

۲۳ - وسایل راه اندازی

وسایل اضافی زیر جهت راه اندازی ترانسفورماتور بعنوان حداقل نیازها باید. برای هر ترانسفورماتور در نظر گرفته شوند:

۱) یک سری کامل واشرها شمره با مراد لازم جهت تثبیت واشرها؛

۲) یک رادیاتور، یک موتور پمپ روغن، یک موتور دهنده هوا؛

۳) اوام ویژه (در صورت نیاز)؛

۴) یک عدد دستگاه سنجش دقیق فشار خلاء؛

۵) دقدار کافی نوارهای عایقی؛

۶) یک قوطی رنگ سطح نهایی؛

۷) ۱۰٪ کل مقدار روغن؛

۸) مراد و وسایل ضروری دیگر طبق پیشنهاد سازنده با توجه به نوع ترانسفورماتور.

۲۴ - مونتاژ کارخانه و آزمون ها

آزمون های نوعی (تیپ) در صورت حصول توافق مابین خریدار و فروشنده بهنگام عقد قرارداد، باید انجام پذیرند. خریدار حق درخواست انجام بدون هزینه هر یک از آزمایشات نوعی را، در صورتیکه پیشنهاددهنده قادر به ارائه یک گزارش آزمایش نوعی قابل قبول خریدار نباشد. و یا اینکه گزارش ارائه شده آزمایش نوعی با استناد به دلائل کافی مردود گردد، خواهد داشت.

۲۵ - اطلاعات و مشخصات همراه پیشنهادات

۱ - اطلاعات و مشخصات زیر باید همراه با پیشنهاد جهت تائید و بررسی در مناقصه ارائه شوند:

۱) نقشه‌های کلی که ساخت، ابعاد خارجی، وزن قطعات و مونتاژ تجهیزات پیشنهاد شده را نشان بدهند.

۲) نقشه‌ها باید نمایانگر فواصل الکتریکی مابین قسمتهای مختلف داخلی و خارجی ترانسفورماتور، اطلاعات الکتریکی و مکانیکی لازم و نحوه خارج ساختن از تانک وغیره باشند؛

۳) کاتالوگ‌های شمه اجزاء اصلی و ملحقات؛

۴) لیست آچارها، ابزارها، قلابها و لوازم مخصوص که طبق پیشنهاد ضروری می‌باشند؛

۵) آزمایشات اضافی کارگاهی مورد نظر سازنده، در صورت لزوم، علاوه بر آنهای که قبل مشخص شده‌اند.

۶ - ۲۵ مشخصات فنی تفصیلی طبق آنچه که در جداول مشخص شده است.

۷ - ۲۵ لیست لوازم پدکی بانضمام قیمت (و تعديل) آنها برای دوره قابل توجه (حداقل ۵ سال) بهره‌برداری و نگهداری.

۸ - ۲۵ گزارش آزمونهای نوعی.

۹ - ۲۵ لیست تجربیات فروشده در ساخت ترانسفورماتورهای مشابه.

۱۰ - ۲۵ اسناد و نقشه‌های لازم برای نصب، نگهداری و تعمیرات.

۱۱ - ۲۵ کلیه تجهیزات موقت و دائمی لازم برای نصب، همچنین مشخصات خودروی مورد نیاز برای حمل و نقل صحیح و نیز چگونگی بارگیری و تخلیه باید برای خریدار مشخص گردد.

۱۲ - ۲۵ همه اسناد و مدارک مناقصه باید توسط نماینده مجاز فروشده مهر و امضاء شوند.

جداول اطلاعات ۱

ترانسفورماتورها باید قادر به تامین قدرت نامی خروجی در ارتفاع^{*} باد شده از سطح دریا و درجه حرارت‌های مشخص شده باشند. نیازها به سه دسته با قدرت‌های نامی کامل ۸۰ و ۱۲۵ و ۱۶۰ مگاوات آمپر در دو گزینه مختلف تقسیم می‌گردند که همه پیشنهادهندگان باید مقادیر موردنظر را ارائه و تضمین نمایند.

۱- اطلاعات عمومی

۱-۱ استقرار در محوطه آزاد

۱-۲ نوع سه‌فاز با سیم پیچی‌های جدا

۱-۳ نوع سیستم خنک کننده:

۱-۳-۱ گزینه ۱:

بکمک دمنده‌های هوا با پیچی‌های روفن / بکمک دمنده‌های هوا / خنک شدن طبیعی

۱-۳-۲ گزینه ۲:

بکمک دمنده‌های هوا (مرحله درم + مرحله یکم) / بکمک دمنده‌های هوا / خنک شدن طبیعی

۱-۴ فرکانس نامی:

۱-۵ قدرت نامی خروجی:

۴۸ / ۶۴ / ۸۰

۱-۵-۱ برای ترانسفورماتور ۸۰ مگاوات آمپر:

۷۵ / ۱۰۰ / ۱۲۵

۱-۵-۲ برای ترانسفورماتور ۱۲۵ مگاوات آمپر:

۹۶ / ۱۲۸ / ۱۶۰

۱-۵-۳ برای ترانسفورماتور ۱۶۰ مگاوات آمپر:

۶۳ / ۲۳۰ کیلوولت مؤثر

۱-۶ ولتاژ نامی:

۷۲/۵ / ۲۴۵ کیلوولت مؤثر

۱-۷ بالاترین ولتاژ سبستم:

۱-۸ سیستم زمین ترانسفورماتور

نوترال مستقیماً زمین شده

۱-۸-۱ سمت ولتاژ زیاد:

نوترال زمین نشده یا اتصال مثلث

۱-۸-۲ سمت ولتاژ کم:

۲ - شرایط محیطی

۲ - ۱ - شرایط محیطی برای مناطق طبقه بندی شده ۱:

۱۰۰ متر

۲ - ۱ - ۱ - ارتفاع از سطح دریا:

+۵۵ درجه سانتی گراد

۲ - ۱ - ۲ - حداکثر درجه حرارت هوا:

- ۱۰ درجه سانتی گراد

۲ - ۱ - ۳ - حداقل درجه حرارت هوا:

- ۴۵ درجه سانتی گراد

۲ - ۱ - ۴ - حداکثر دمای متوسط روزانه:

۲ - ۱ - ۵ - سطح آبودگی، طبق استاندارد آی - ئی - سی شماره ۷۱ - ۲:

متوسط یا سنگین (طبق نیاز هر محل)

۲ - ۱ - ۶ - نوع رونمایی مورد نظر:

نوع یک

۲ - ۲ - شرایط محیطی برای مناطق طبقه بندی شده ۲:

۱۰۰ متر

۲ - ۲ - ۱ - ارتفاع از سطح دریا:

+۴۰ درجه سانتی گراد

۲ - ۲ - ۲ - حداکثر درجه حرارت هوا:

- ۳۵ درجه سانتی گراد

۲ - ۲ - ۳ - حداقل درجه حرارت هوا:

+۳۰ درجه سانتی گراد

۲ - ۲ - ۴ - حداکثر دمای متوسط روزانه:

۲ - ۲ - ۵ - سطح آبودگی، طبق استاندارد آی - ئی - سی شماره ۷۱ - ۲:

متوسط یا سنگین (طبق نیاز هر محل)

۲ - ۲ - ۶ - نوع رونمایی مورد نظر:

نوع یک یا نوع دو (طبق نیاز هر محل)

۳ - حداکثر افزایش درجه حرارت در فصل نامی

۳ - ۱ - برای مناطق ۱:

۵۰ درجه سانتی گراد

۳ - ۱ - ۱ - سیم پیچی ها:

۴۵ درجه سانتی گراد

۳ - ۱ - ۲ - رونمایی بالای تانک:

۳ - ۲ - برای مناطق ۲:

۶۵ درجه سانتی گراد

۳ - ۱ - ۱ - سیم پیچی ها:

۶۰ درجه سانتی گراد

۳ - ۱ - ۲ - رونمایی بالای تانک:

۴ - تغییر دهنده ولتاژ تحت بار

۱۲۰ درصد بیشترین جریان سیم پیچی

۱

روی نوترال سیم پیچی، ولتاژ زیاد

$220 \pm 9 \times 1\% / ۶۷\%$

۲۲ کیلوولت

۳ یا ۲

بلی

بلی

۴ - ۱ - جریان نامی:

۴ - ۲ - کلاس عایقی:

۴ - ۳ - موقعیت استقرار تغییر دهنده ولتاژ:

۴ - ۴ - محدوده تغییرات:

۴ - ۵ - پله وسط تغییر دهنده ولتاژ:

۴ - ۶ - تعداد ترانسفورماتورهایی که موازی می شوند:

۴ - ۷ - نیاز به تنظیم کننده اتوماتیک ولتاژ (بلی / خیر):

۴ - ۸ - نیاز به جبران کننده افت ولتاژ خط (بلی / خیر):

۵ - گروه برداری (ولتاژ کم / ولتاژ زیاد): YN/dll

۶ - اسپدанс ولتاژ (روی پله وسط تغییر دهنده ولتاژ) در فدرت نامی

۱۲/۵ درصد

۶ - ۱ - برای ترانسفورماتورهای ۸۰ و ۱۲۵ میگارلت آمپر:

۱۶ درصد

۶ - ۲ - برای ترانسفورماتورهای ۱۶۰ میگارلت آمپر:

۷ - تحمل اتصال کوتاه سیم پیچی ها

۴۰ کیلوآمپر

۷ - ۱ - سطح انتقال کوتاه سه فاز در سمت ولتاژ زیاد:

۳۱/۵ کیلوآمپر

۷ - ۲ - سطح انتقال کوتاه سه فاز در سمت ولتاژ کم:

۲ ثانیه

۷ - ۳ - مدت دوام اتصال کوتاه:

۸ - سطوح عایقی در سطح دریا و شرایط استاندارد

۸ - ۱ - سیم پیچی ها:

۸ - ۱ - ۱ - تحمل موج ولتاژ ضربه:

۸ - ۱ - ۱ - ۱ - سر سیم پیچی های ولتاژ زیاد:

۸ - ۱ - ۱ - ۲ - سر سیم پیچی های ولتاژ کم:

۸ - ۱ - ۱ - ۳ - سر نوترال:

۸۵۰ کیلوولت (دامنه)

۳۲۵ کیلوولت (دامنه)

۱۲۵ کیلوولت (دامنه)

۱ - ۲ - تحمیل یک دقیقه ولتاژ با فرکانس برق:

۳۶۰ کیلوولت (مؤثر)

۸ - ۱ - سر سیم پیچی های ولتاژ زیاد:

۱۴۰ کیلوولت (مؤثر)

۸ - ۲ - سر سیم پیچی های ولتاژ کم:

۵۰ کیلوولت (مؤثر)

۸ - ۳ - سر نویز:

۸ - ۴ - بوشینگها:

۸ - ۱ - تحمیل موج ولتاژ ضربه:

۹۵۰ کیلوولت (دامنه)

۸ - ۱ - ۱ - بوشینگ ولتاژ زیاد:

۴۵۰ کیلوولت (دامنه)

۸ - ۱ - ۲ - بوشینگ ولتاژ کم:

۱۲۵ کیلوولت (دامنه)

۸ - ۱ - ۳ - بوشینگ نویز:

۸ - ۲ - تحمیل یک دقیقه رلتاژ با فرکانس برق:

۳۹۵ کیلوولت (مؤثر)

۸ - ۲ - ۱ - بوشینگ ولتاژ زیاد:

۱۸۵ کیلوولت (مؤثر)

۸ - ۲ - ۲ - بوشینگ ولتاژ کم:

۵۰ کیلوولت (مؤثر)

۸ - ۲ - ۳ - بوشینگ نویز:

۹ - ترانسفورماتورهای جریان بوشینگی

۹ - ۱ - برای حفاظت روی نویز:

۹ - ۱ - ۱ - تعداد هسته های CT: ۱/۱ ۴۰۰ برای ترانسفورماتورهای ۸۵ و ۱۲۵ مگا ولت آمپر

۱/۱ ۶۰۰ برای ترانسفورماتورهای ۱۶۰ مگا ولت آمپر

۳۰ ولت آمپر

۹ - ۱ - ۲ - ظرفیت:

برطبق نیاز

۹ - ۱ - ۳ - ولتاژ نهایی زانویی:

۵ پ ۲۰ یا معادل آن

۹ - ۱ - ۴ - کلاس دقت:

۹ - ۲ - برای نشاندهنده های درجه حرارت:

- یکی روی فاز وسط سیم پیچی های ولتاژ زیاد

- یکی روی فاز وسط سیم پیچی های ولتاژ کم

برطبق نیاز

۹ - ۲ - ۱ - تعداد هسته های CT:

برطبق نیاز

۹ - ۲ - ۲ - نسبت تبدیل (دارای چند پله):

برطبق نیاز

۹ - ۲ - ۳ - ظرفیت:

برطبق نیاز

۹ - ۲ - ۴ - دقت:

۱۰ - چگالی جریان و شار مغناطیسی

۱۰ - ۱ - چگالی جریان در قدرت نامی و ولتاژ نامی برای سیم پیچی های ولتاژ زیاد و ولتاژ کم و تغییردهنده ولتاژ: کوچکتر یا مساوی ۲ آمپر بر میلیمتر مربع

۱۰ - ۲ - چگالی شار در ولتاژ نامی و پله وسط تغییردهنده های ولتاژ: کوچکتر یا مساوی $1/7$ و برابر مترمربع

۱۱ - سطح صدا

(اندازه گیری طبق آی - ثی - سی شماره ۵۵۱ در درجه حرارت بهره برداری نرمال): کمتر از ۸۰ دسی بل

۱۲ - حداقل تداخل امواج رادیویی

(مطابق استاندارد ن - نا شماره ۱۰۷، در ۱۰۵ درصد، ولتاژ نامی، سرعتی سیم پیچی ولتاژ زیاد): کمتر از ۵۰۰ میکروولت

۱۳ - فرع کنسرواتور

(دارای بالشتک هوا با تنفس کننده) (بلی / خیر): بلی

جداول اطلاعات ۲

اطلاعات و مشخصات ذیل علاوه بر نیازهای مشخص شده در جداول اطلاعات ۱، بعنوان مکمل آنها باید ارائه و تضمین گردند. بنابراین پیشنهادهندگان می‌بایست اطلاعات زیر را ضمن تکمیل، تضمین نمایند.

۱ - سازنده

۱ - ۱ نام

۱ - ۲ مشخصه و نوع

۱ - ۳ کشور سازنده

۲ - تغییردهنده ولتاژ زیربار

۲ - ۱ نوع و مشخصه

۲ - ۲ سازنده

۲ - ۳ جریان نامی

۲ - ۴ ولتاژ نامی هر پله تغییردهنده ولتاژ

۲ - ۵ ظرفیت سوپیچینگ نامی

۲ - ۶ سطوح عایقی

۲ - ۶ - ۱ کلاس ولتاژ

۲ - ۶ - ۲ تحمل موج ولتاژ ضربه نسبت به زمین

۲ - ۶ - ۳ تحمل موج ولتاژ ضربه مابین کنتاکتها

۲ - ۶ - ۴ تحمل موج ولتاژ ضربه مابین سرهای سیم پیچی تنظیم ولتاژ

۴ - ۷ - نوع تنظیم کننده اتوماتیک ولتاژ

۴ - ۸ - مشخصات کنترل از راه دور تغییر دهنده ولتاژ

۴ - ۹ - روش کنترل تغییر دهنده ولتاژ در کار موازی

۴ - ۹ - ۱ - حداقل جریان گردشی

۴ - ۹ - ۲ - راکتانس معکوس

۳ - امپدانسها

۳ - ۱ - امپدانس راست گرد در 75° سانتی گراد در پله وسط تغییر دهنده ولتاژ و حداقل قدرت نامی خروجی

۳ - ۲ - امپدانس راست گرد در 75° سانتی گراد در پله حداقل ولتاژ و حداقل قدرت نامی خروجی

۳ - ۳ - امپدانس راست گرد در 75° سانتی گراد در پله حداقل ولتاژ حداقل قدرت نامی خروجی

۳ - ۴ - امپدانس گروه صفر در 75° سانتی گراد در پله وسط و حداقل قدرت نامی خروجی

۴ - بوشینگها

۴ - ۱ - سازنده

۴ - ۲ - نوزع و مشتمله

۵ - جریان تحریک (سی باری)

۵ - ۱ - در ولتاژ نامی با تحریک از سمت ولتاژ زیاد

۵ - ۲ - در ۱۱۰ درصد ولتاژ نامی با تحریک از سمت ولتاژ زیاد

۶ - تلفات

۶ - ۱ - برای گرینه :

۶ - ۱ - ۱ - تلفات بار در فرکانس نامی و 75° سانتی گراد و جریان نامی و در پله وسط تغییر دهنده ولتاژ

۶ - ۱ - ۱ - ۱ - در مرحله خنک شدن طبیعی

۶ - ۱ - ۱ - ۲ - در مرحله خنک شدن توسط دمنده ها

۶ - ۱ - ۱ - ۳ - در مرحله خنک شدن توسط دمنده ها و پسپ (های) روغن

۶ - ۱ - ۲ - تلفات بار در فرکانس نامی و 75° سانتی گراد و جریان نامی و در پله حداکثر ولتاژ
۶ - ۱ - ۳ - ۱ در مرحله خنک شدن طبیعی

۶ - ۱ - ۳ - ۲ در مرحله خنک شدن توسط دمندها

۶ - ۱ - ۳ - ۳ در مرحله خنک شدن توسط دمندها و پمپ(های) روغن

۶ - ۱ - ۴ - تلفات بار در فرکانس نامی و 75° سانتی گراد و جریان نامی و در پله حداقل ولتاژ
۶ - ۱ - ۴ - ۱ در مرحله خنک شدن طبیعی

۶ - ۱ - ۴ - ۲ در مرحله خنک شدن توسط دمندها

۶ - ۱ - ۴ - ۳ در مرحله خنک شدن توسط دمندها و پمپ(های) روغن

۶ - ۱ - ۵ - تلفات بی باری در فرکانس نامی و ولتاژ نامی و روی پله وسط تغییر دهنده ولتاژ

۶ - ۱ - ۵ - تلفات سیستم های خنک کننده در 75° سانتی گراد خنک شدن توسط دمندها /
خنک شدن توسط دمندها و پمپ(ها)

۶ - ۲ - برای گزینه ۲:

۶ - ۲ - ۱ - تلفات بار در فرکانس نامی و 75° سانتی گراد و جریان نامی و در پله وسط
تغییر دهنده ولتاژ

۶ - ۲ - ۱ - ۱ در مرحله خنک شدن طبیعی

۶ - ۲ - ۱ - ۲ در مرحله خنک شدن توسط دمنده های مرحله ۱

۶ - ۲ - ۱ - ۳ در مرحله خنک شدن توسط دمنده های مرحله ۱ و ۲

۶ - ۲ - ۲ - تلفات بار در فرکانس نامی و 75° سانتی گراد و جریان نامی و پله حداکثر ولتاژ
۶ - ۲ - ۲ - ۱ در مرحله خنک شدن طبیعی

۶ - ۲ - ۲ - ۲ در مرحله خنک شدن توسط دمنده های مرحله ۱

۶ - ۲ - ۲ - ۳ در مرحله خنک شدن توسط دمنده های مرحله ۱ و ۲

۶ - ۲ - ۳ - تلفات بار در فرکانس نامی و 75° سانتی گراد و جریان نامی و در پله حداقل ولتاژ
۶ - ۲ - ۳ - ۱ مرحله خنک شدن طبیعی

۶ - ۲ - ۳ - ۲ مرحله خنک شدن توسط دمنده های مرحله ۱

۶ - ۲ - ۳ - ۳ مرحله خنک شدن توسط دمنده های مرحله ۱ و ۲

۶ - ۲ - ۴ - تلفات بی باری در فرکانس نامی و ولتاژ نامی و روی پله وسط تغییر دهنده ولتاژ

۶ - ۲ - ۴ - تلفات سیستم های خنک کننده در 75° سانتی گراد خنک شدن توسط دمندها /
خنک شدن توسط دمنده های مرحله ۱ و ۲

۷- اطلاعات سیستم خنک کننده

۷-۱- تعداد مجموعه سیستم های خنک کننده

۷-۱-۱- برای گزینه ۱

۷-۱-۲- برای گزینه ۲

۷-۲- تعداد واحدهای رادیاتور در هر مجموعه سیستم خنک کننده

۷-۲-۱- برای گزینه ۱

۷-۲-۲- برای گزینه ۲

۷-۳- سازنده رادیاتورها

۷-۴- تعداد واحدهای دمنده در هر مجموعه سیستم خنک کننده

۷-۵- تعداد واحدهای پمپ در هر مجموعه سیستم خنک کننده

۷-۶- سازنده دمنده و پمپ و نوع آنها

۷-۷- ظرفیت هر دمنده و موتور مریز طه

۷-۸- ظرفیت هر پمپ و موتور مریز طه

۸- اطلاعات هسته، چگالی شار مغناطیسی و جریان دهنده

۸-۱- نوع ورقه های هسته و مشخصه آن

۸-۲- خصوصیت ورقه های هسته

۸-۳- چگالی شار مغناطیسی هسته ترانسفورماتور در رلتاژ نامی و پله وسط تغییر دهنده ولتاژ

۸-۴- چگالی شار مغناطیسی هسته ترانسفورماتور در ۱۱۰ درصد رلتاژ نامی و پله وسط تغییر دهنده ولتاژ

۸-۵- سطح متغیر خالص هسته ترانسفورماتور

۸-۶- چگالی جریان در قدرت نامی و ولتاژ نامی

۸-۶-۱- برای سیم پیچی ولتاژ زیاد

۸-۶-۲- برای سیم پیچی ولتاژ کم

۸-۶-۳- برای سیم پیچی تغییر دهنده ولتاژ

۹ - اطلاعات فیزیکی

۹ - ۱ - حداکثر ابعاد ترانسفورماتور در موقع حمل (بزرگترین قلم)

۹ - ۲ - وزن هسته و سیم پیچی ها

۹ - ۳ - وزن کامل ترانسفورماتور با نصفمام روغن و ملحقات

۹ - ۴ - حداکثر وزن در هر قیچی حمل (سنگین ترین قلم)

۱۰ - سازندۀ، نوع و مشخصه تجهیزات تکمیلی

۱۰ - ۱ - رله بوخهولتس

۱۰ - ۲ - رله فشار ناگهانی برای تغییر دهنده ولتاژ

۱۰ - ۳ - رله جریان شدید روغن برای تغییر دهنده ولتاژ

۱۰ - ۴ - تشخیص دهنده و نشاندهندۀ درجه حرارت روغن و سیم پیچی ها

۱۰ - ۵ - نشاندهندۀای سطح روغن

۱۰ - ۶ - دستگاه تخلیه فشار روغن

۱۱ - جریان خط، نیروهای مکانیکی و فشارهای الکتریکی

۱۱ - ۱ - حداکثر جریان خطها در سیم پیچی ها که براساس آن نیروهای مکانیکی محاسبه گردیده اند:

۱۱ - ۱ - ۱ - سیم پیچی ولتاژ زیاد

۱۱ - ۱ - ۱ - ۱ - جریان متقارن سه فاز (مقدار مؤثر)

۱۱ - ۱ - ۱ - ۲ - جریان غیرمتقارن (مقدار دامنه)

۱۱ - ۱ - ۲ - سیم پیچی ولتاژ کم

۱۱ - ۱ - ۲ - ۱ - جریان متقارن سه فاز (مقدار مؤثر)

۱۱ - ۱ - ۲ - ۲ - جریان غیرمتقارن (مقدار دامنه)

۱۱ - ۱ - ۳ - سیم پیچی تغییر دهنده ولتاژ

۱۱ - ۱ - ۳ - ۱ - جریان متقارن سه فاز (مقدار مؤثر)

۱۱ - ۱ - ۳ - ۲ - جریان غیرمتقارن (مقدار دامنه)

۱۱ - ۲ - حداکثر جریان مذکور در مکانیزم تغییردهنده ولتاژ که براساس آن نیروهای مکانیکی محاسبه گردید اند:
(کنتاکتهای اصلی + کنتاکتهای قوس)

۱۱ - ۲ - ۱ - جریان متقارن سه فاز (مقدار مؤثر)

۱۱ - ۲ - ۲ - جریان غیرمتقارن (مقدار دامنه)

۱۱ - ۳ - حداکثر جریان مذکور شده در ارتباطی ای بین سیم پیچی های تغییردهنده ولتاژ و مکانیزم تغییردهنده ولتاژ

۱۱ - ۳ - ۱ - جریان متقارن سه فاز (مقدار مؤثر)

۱۱ - ۳ - ۲ - جریان غیرمتقارن (مقدار دامنه)

۱۲ - کمترین سطح مقطع در نقاط مختلف هادی

۱۲ - ۱ - سیم پیچی ولتاژ زیاد

۱۲ - ۲ - سیم پیچی ولتاژ کم

۱۲ - ۳ - سیم پیچی تغییردهنده ولتاژ

۱۲ - کمترین سطح مقطع در نقاط مختلف هادی عبارت شده

۱۳ - ۱ - سیم پیچی ولتاژ زیاد

۱۳ - ۲ - سیم پیچی ولتاژ کم

۱۳ - ۳ - سیم پیچی تغییردهنده ولتاژ

جدول مقادیر ترانسفورماتور قدرت

۲۳۰ کیلوولت / ۶۵

..... تکاولت آمپر

سیستم خنک شدن شرایط (زون) آبودگی محیط تعداد واحد

شرح موضوع

- ۱ - ترانسفورماتور دو سیم پیچه سه فاز طبق مواد مشخصات و جداول فنی بهمراه کلیه ملحقات از جمله تابلوی تنظیمه و کنترل سیستم خنک کننده و تجهیزات مربوطه برای بهره برداری کامل و صحیح از آن
- ۲ - سیستم کنترل ولتاژ از جمله AVR طبق مواد مندرج در مشخصات و جداول فنی بهمراه کلیه ملحقات و تجهیزات لازم برای بهره برداری کامل و صحیح از سیستم
- ۳ - وسایل مصرفی نصب و راه اندازی مطابق آنچه که در مشخصات و جداول فنی ذکر گردیده
- ۴ - ابزار و ادوات ویژه نصب شامل . . . . .
- ۵ - لوازم یدکی بازای . . . . . دستگاه ترانسفورماتور شامل:
  - ۱) واشرها و لوازم آب بندی قسمتهای مختلف
  - ۲) بوشینگ ولتاژهای مختلف و نوتراں
  - ۳) رادیاتور و شیر مربوطه
  - ۴) تشخیص دهنده درجه حرارت سیم پیچ
  - ۵) تشخیص دهنده درجه حرارت روغن
  - ۶) موتور تنظیم ولتاژ
  - ۷) لوازم یدکی مکانیزم تنظیم ولتاژ
  - ۸) رله تشخیص گاز
  - ۹) تشخیص دهنده سطح روغن

ضمیمه ۱ فارسی

راهنمای تکمیل جدول مقادیر

یادآوری:

این بخش جزء مشخصهارت فنی نمی باشد و تنها به جهت راهنمایی کارشناسانی که مابین به خوبی ترانسفورماتور مورد نظر با استفاده از این مشخصهارت می باشند تهیه گردیده است.

با توجه به اینکه اکثر موارد در متن مشخصات و نیز در جداول ناحد امکان تفکیک گردیده اند لذا ضرورت چندانی به توضیح موارد دیده نمی شود معاذلک در تکمیل جدول مقادیر مواردی هر چند جزیی لازم به ذکر بنظر می رسد:

۱ - در ماده یک که مربوط به قسمت اصلی ترانسفرماتور می باشد و بطور کامل به مشخصات فنی مربوطه رجوع دارد باید چهار ستون جدول بنحو زیر تکمیل شوند:

- ستون اول حاکی از مشخص نمودن سیستم خنک کنندگی می باشد (اوزان - اوناف - اوافق) یا (اوزان - اوناف ۱ - اوناف ۲). اگرچه در متن مشخصات نشی ذکر گردیده که پیشنهاددهنده باید برای هر دو نوع سیستم با توجه به درجه حرارت محیط پیشنهاد مشخص ارائه نماید، (که در اینصورت این ستون باید برای ارائه پیشنهاد پیمانکار خالی بماند) معاذلک در صورتیکه خریدار تمایل خاص به یکی از دو سیستم فوق الاشاره بدو توجه به این موضوع داشته باشد می تواند در ستون مربوطه نوع مورد نظر را ذکر نماید.

- ستون دوم به شرایط محیطی از جمله حداقل و حداقل و نیز متوسط درجه حرارتها اشاره دارد که کارشناس باید براساس شرایط منطقه موردنظر زون ۱ یا ۲ را انتخاب و ذکر نماید. این شرایط علاوه براینکه در طراحی مشخصات ترانسفرماتور تأثیر دارد در انتخاب نوع روغن عایقی آن نیز مؤثر است.

- ستون سوم به آلدگی محیط که در جداول به دو نوع سنگین و متوسط تقسیم بندی شده اشاره دارد. منطقه باید از نظر نمکی بودن خاک و یا رطوبت و نیز آلدگی های جوی مورد توجه قرار گیرد و برآن اساس این ستون مشخص گردد. توضیح اینکه درجه آلدگی در انتخاب نوع و مشخصات پرسلین بوشینگها تأثیر دارد.

- ستون پنجم اشاره به تعداد مورد درخواست ترانسفرماتورها دارد که بر طبق نیاز باید مشخص گردد.
۲ - در مورد ماده ۲ جدول که مربوط به سیستم کنترل تنظیم ولتاژ می باشد و در مشخصات فنی و جداول شرح کافی راجع به نوع و چگونگی عمل آن ارائه شده تنها ستون چهارم باید توجه شود و عموماً این تعداد براساس تعداد دستگاههای ترانسفرماتور می باشد.

- ۳ - ماده ۳ جدول، که مربوط به لوازم و وسائل مصروفی جهت نصب و راه اندازی ترانسفورماتورهاست، در مشخصات فنی شرح کافی راجع به موارد ارائه شده آمده است و برای این مرد تنها ستون چهارم باید تکمیل گردد که عموماً یک سری کامل برای هر دستگاه ترانسفورماتور کفايت می کند.
- ۴ - ماده ۴ جدول، ابزار و ادوات ویژه نصب و راه اندازی است که باید خریدار براساس امکانات خود و با توجه به پیشنهاد فروشنده ابزار مورد نیاز را تشخیص داده انتخاب نماید، لذا ذکر موارد نیاز به خریدار موکول گردیده است. پس از مشخص شدن ابزار مورد نیاز در ستون «شرح موضوع» تعداد آنها نیز در ستون چهارم باید روشن شود.
- ۵ - ماده ۵ جدول، اشاره به لوازم یدکی برای انجام عملیات تعمیر و نگهداری در دوره بهره برداری دارد. اقلام عمده ای که در این مرد عموماً ضروری هستند ذکر گردیده می‌باشد که خریدار بر حسب تجربه و تشخیص خود می‌تواند از لامپی به آنها اضافه یا از آن کمتر نماید (در ستون «شرح موضوع»). ضمناً در این ماده تعداد دستگاههای ترانسفورماتور باید ذکر شوند، شیوه‌نامه‌های اول و سوم برای اقلامی که مشخصات آنها مرتبط با سیستم خنک کنندگی و آبودگی محیط می‌باشد باید تکمیل شوند و نهایتاً در ستون چهارم تعداد مورد نیاز از هر قلم باید با توجه به تبروک و تشخیص خریدار ذکر گردد.

راهنمای ارزیابی

یادآوری:

این بخش جزء مشخصات فنی نمی باشد و تنها بهجهت راهنمایی کارشناسانی که مایل به خرید ترانسفورماتور موردنظر با استفاده از این مشخصات می باشند تهیه گردیده است.

الف: راهنمای ارزیابی فنی

مشخصات ارائه شده شامل موارد زیر می باشد:

۱) متن مشخصات فنی که در آن شرح و توضیحات ضروری در مورد خصوصیات ترانسفورماتورهای موردنظر ارائه گردیده است. آنچه که بعنوان نیازهای عمومی این ترانسفورماتورها می تواند مد نظر داشت یا بشکل کلی ذکر گردیده و یا به استانداردهای مربوطه از جمله استاندارد بین المللی IEC رجوع داده شده‌اند و لذا استانداردهای اشاره شده و متن مشخصات مکمل یکدیگر می باشند. در تعیین نوع روغن عایق ترانسفورماتور یکی از مهمترین عوامل درجه حرارت نقطه ریزش (Pour Point) روغن می باشد و این درجه حرارت باین ترتیب مشخص می گردد که با توجه به مشخصات و مقادیر مندرج در جداول ارائه شده در مشخصات فنی برای روغن‌های عایق نوع I و نوع II درجه حرارت حداقل در منطقه را با اضافه کردن میزان معقولی ترانس (مثلاً ۵ - درجه سانتی گراد) بعنوان حداقل درجه حرارت کار روغن معرفی می کنیم. بعبارت دیگر همه مشخصات مندرج در جداول استاندارد بین المللی IEC (جزء نقطه ریزش که بستگی به حداقل درجه حرارت محیط دارد) برای روغن عایق مورد نظر در این مشخصات مدنظر می باشد.

ارائه قیمت کیلووات ساعت حالت بی باری و بارداری در مشخصات جهت ارزیابی هزینه قیمتی و تلفات ترانسفورماتور سی باشد که در انتهای همین راهنمای روش مربوطه آورده شده است.

۲) جداول اطلاعاتی ۱ که شامل ارقام و مشخصات خاص می باشد باید توسط فروشنده بنحو کامل تأمین و رعایت گردد. مقادیر مندرج در این جداول حداقل های موردنظر خریدار می باشد که باید توسط فروشنده تضمین شوند و بعبارت دیگر فروشنده باید انتخاب نوع مواد، طراحی و ساخت خود را براساس آنها انجام دهد (با استثناء مقادیری که با علامت «کوچکتر یا مساوی» مشخص گردیده‌اند که برای اینگونه موارد مقادیر یاد شده حداقل‌های موردنظر باشند).

توضیح آنکه فروشنده باید با مهر و امضاء این جداول بدون هرگونه اذرا فی تأمین آنها را تضمین نماید.

۳) جداول اطلاعاتی ۲ شامل دو سری اطلاعات می باشد: یک دسته مقادیر مورد نظر پیشنهاده شده که براساس مقادیر موردنظر خریدار مندرج درجه اول ۱ ارائه می گردد و لذا باید بگونه‌ای باشد که از حداقل های موردنظر خریدار کمتر نباشد (یا در مواردی که با علامت «کوچکتر یا مساوی» مشخص گردیده بیشتر از این مقادیر نباشد). دسته دوم اطلاعات و مشخصاتی می باشد که مربوط به مواد، طراحی، ساخت هستند و باید برای امکان کنترل خریدار و اطمینان حاصل رساندن توسط فروشنده ارائه گردد.

توضیح اینکه فروشنده باید با مهر و امضاء این جداول کلیه مقادیر و اطلاعات ارائه شده در آنها را تضمین نماید.

۴) ارزیابی جداول احتمالاتی ۲: بعضی مشخصات و مقادیر ارائه شده در جداول ۲ مناسبتر از مقادیر موردنظر خریدار مندرج در جداول ۱ و مشخصات فنی می باشند. اگر چه خریدار مقادیر و مشخصات حداقل را برای تأمین نیاز خود کافی می داند معاذالک علاقمند است در مواردی امتیاز (نموده) هرچند کوچکی بر حسب درصد مناسبتر بودن آن مورد نسبت به مشخصات و مقادیر موردنظر خود اعمال نماید.

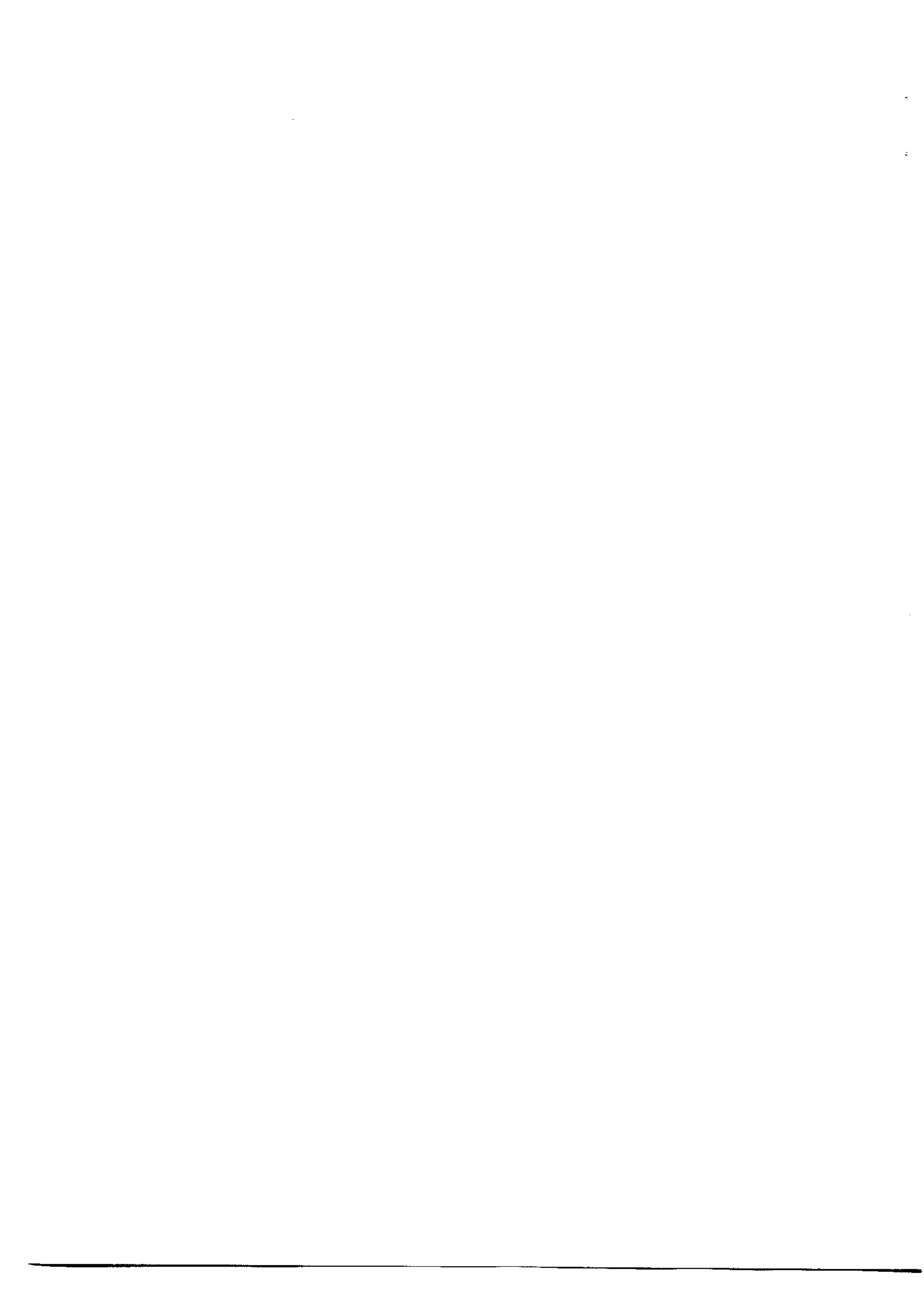
باید توجه نمود که در اینصورت اولاً باید عوامل مستقل از یکدیگر شناسایی شوند و ثانیاً امتیاز مربوطه در حد بسیار محدود (و نه به اندازه ای که بازاء تفاوت قیمت مشخصات تخمین زده می شود بلکه درصدی از این تفاوت) باید درنظر گرفته شود. یادآوری می گردد که عوامل مستقل از یکدیگر با توجه به پیشنهاد فروشنده باید مشخص گردند، ضمن اینکه تخمین تفاوت قیمت و درصدی که باید درنظر گرفت بسته به مورد و موقعیت ترانسفورماتور باید تعیین شود لذا امکان ارائه الگو و روش خاصی در اینموارد امکانپذیر نمی باشد.

ب) ارزیابی هزینه قیمت و تلفات ترانسفورماتور: در مقایسه ارزشی ترانسفورماتورها لازم است ارزش تلفات ترانسفورماتور شامل تلفات بی باری، تلفات بار؛ تلفات سیستم های خنک کننده به نرخهای ارزش فعلی (یعنی همان قیمت هائی که در مشخصات فنی ارائه شده اند) محاسبه و بعنوان ارزش فعلی به قیمت ارائه شده فروشنده اضافه شوند (همانطور که در متن مشخصات در ماده مربوطه ذکر گردیده). برای ترانسفورماتورهای دو سیم پیچی این ارزش عبارتست از:

$$(\text{ارزش هر کیلووات تلفات بار}) \times (\text{تلفات سیستم های خنک کننده} + \text{تلفات بار}) + (\text{ارزش هر کیلووات تلفات بی باری}) \times (\text{تلفات بی باری}) + (\text{قیمت پیشنهادی}) = \text{ارزش فعلی}$$

تبصره: امتیاز قیمتی یاد شده در ماده ۴ فوق (در صورت موجود بودن) باید به جمع ارزش فعلی فوق الذکر افزوده شود.

List of Items for
Power Transformer

230/ 63 KV

..... MVA

Description	Cooling System	Environment	Pollution	No. & Unit
1- Two windings, three phase Tr. as specified in the technical spec. and schedules as well as all attachments including Kiosk for supply & control of cooling system and all complementary items for proper and safe operation.	.....	.....	.....	..... Unit
2- Voltage control system including AVR acc. to the spec. & schedules as well as all attachments with complementary items for proper and safe operation.				..... Set
3- Expending materials necessary for erection and commissioning as described in the technical spec.				..... Set
4- Special tools for erection such as :				.....
5- Spare parts for ..... units of Tr. : 1) Gaskets and sealing materials 2) Bushings for various voltages 3) Radiator with valve 4) Winding thermometer 5) Oil thermometer 6) Voltage regulator motor 7) Spare parts for voltage regulator 8) Gas detector relay 9) Oil level indicator				..... Set ..... Set ..... Unit ..... Unit ..... Unit ..... Unit ..... Unit ..... Set ..... Unit ..... Unit

9. Physical data :

- 9.1 Max. shipping dimensions
(largest item) (L*W*H) ----- m*m*m
- 9.2 Weight of core and coils ----- kg
- 9.3 Total weight of complete transformer ----- kg
- 9.4 Max. shipping weight (heaviest item) ----- kg

10. Accessories make and type :

- 1) Buchholz -----
- 2) Pressure relay for tap changer -----
- 3) Oil flow relay for tap changer and windings
- 4) Oil and winding temperature sensor & Indicators
- 5) Oil level indicators -----
- 6) Pressure relief device-----

11. Fault current & Mechanical forces & Stresses

- 11.1 Maximum fault current in windings
on which mechanical stresses
are based.

11-1-1. HV WINDING

- i) Symmetrical component current ----- rms Amp
- ii) Asymmetrical crest current----- Amp peak

11-1-2. LV WINDING

- i) Symmetrical component current----- rms Amp
- ii) Asymmetrical crest current ----- Amp peak

11-1-3. TAPPED WINDING

- i) Symmetrical component current ----- rms Amp
- ii) Asymmetrical crest current ----- Amp peak

6.1.3 Load losses at 75 °C & Max.

lower voltage tapping :

- 1) At ONAN rating ----- KW
- 2) At ONAF rating ----- KW
- 3) At OFAF rating ----- KW

6.1.4 No load losses at rated

frequency & rated voltage on
principal tapping----- KW

6.1.5 Cooling plant losses at

ONAF/OFAF ratings ----- KW

6.2 - For Alternative 2

6.2.1 Load losses at rated frequency,
75 °C & rated current on
principal tapping:

- 1) At ONAN rating----- KW
- 2) At ONAF1 rating----- KW
- 3) At ONAF2 rating----- KW

6.2.2 Load losses at 75 °C &

Max. raise voltage tapping :

- 1) At ONAN rating----- KW
- 2) At ONAF1 rating----- KW
- 3) At ONAF2 rating ----- KW

6.2.3 Load losses at 75 °C & Max. lower voltage tapping :

- 1) At ONAN rating ----- KW
- 2) At ONAF1 rating ----- KW
- 3) At ONAF2 rating ----- KW

3. Impedances :

- 3.1 Positive sequence impedance at 75 °C,
on principal tapping & on Max. Relevant MVA base
- 3.2 Positive sequence impedance at 75 °C,
Max. raise voltage and on Max. Relevant MVA base
- 3.3 Positive sequence impedance at 75 °C,
Max lower voltage and on Max. Relevant MVA base
- 3.4 Zero sequence impedance at 75 °C,
on principal tap and Max. Relevant MVA base

4. Bushings:

- 4.1 Manufacturer -----
- 4.2 Type -----

5. Exciting current :

- 5.1 At rated voltage when
excited from HV side ----- A rms
- 5.2 At 110% rated voltage
excited from HV side ----- A rms

6. Losses :

6.1 - For Alternative 1

- 6.1.1 Load losses at rated frequency,
75 °C & rated current
on principal tapping:
  - 1) At ONAN rating ----- KW
  - 2) At ONAF rating ----- KW
  - 3) At OFAF rating ----- KW
- 6.1.2 Load losses at 75 °C & Max.
raise voltage tapping :
  - 1) At ONAN rating ----- KW
  - 2) At ONAF rating ----- KW
  - 3) At OFAF rating ----- KW

DATA SCHEDULES 2

Following information and data guarantees are besides and supplement to requirements mentioned in data schedules 1. Therefore tenderer to provide also following information and data guaranteed.

General Data :

1. Manufacture Country
  - 1.1 Name -----
  - 1.2 Type designation -----
  - 1.3 Manufacture country -----
2. On-load tap change
  - 2.1 Type -----
  - 2.2 Manufacturer -----
  - 2.3 Rated current ----- A rms
  - 2.4 Rated step voltage ----- V rms
  - 2.5 Rated switching capacity ----- KVA
  - 2.6 Insulation levels :
    - i) Voltage class ----- KV rms
    - ii) BIL to ground ----- KV peak
    - iii) BIL between divertor switch contacts KV peak
    - iv) Bil across regulating winding ----- KV peak
  - 2.7 Type of AVR -----
  - 2.8 Description of remote OLTC control -----
  - 2.9 Method of parallel control:
    - 1) Minimum circulating current ----- Yes/No
    - 2) Reverse reactance method ----- Yes/No

9.2.1 Number of cores	NO	as necessary
9.2.2 Ratio (with taps for use as multi-ratio)		as necessary
9.2.3 Burden	VA	as necessary
9.2.4 Accuracy	class	as necessary

10- Current and Flux density

10-1 Current density at rated power and rated voltage for HV & LV , Tap. Windings	A/mm ²	<= 2
10-2 Flux density at rated voltage & principal tap	W/m ²	<= 1.7

11- Sound level (measured acc. to IEC 551, at normal operating temperature)	dB	<= 80
---	----	-------

12- Max. RIV at 1 MHZ, at 5% above the HP terminal voltage acc. to NEMA 107	μV	<= 500
--	----	--------

13- Type of conservator Air-bag type with dehydrating breather (yes/No)	Yes
--	-----

8.1.2 Rated one minute power frequency withstand voltage:

1) HV Terminal	KV rms	360
2) LV Terminal	KV rms	140
3) Neutral end	KV rms	50

8.2 Bushings: (External Insulation)

8.2.1 Rated lightning impulse withstand voltage:

1) HV	KV peak	950
2) LV	KV peak	450
3) Neutral end	KV peak	125

8.2.2 Rated one minute power frequency withstand voltage:

1) HV	KV rms	395
2) LV	KV rms	185
3) Neutral end	KV rms	50

9- Bushing current transformers:

9.1 For protection on the neutral

9.1.1 Number of cores	No	2
9.1.2 Ratio (with taps for use as multi-ratio)	for 160 MVA: otherwise:	600/1 400/1
9.1.3 Burden	VA	30
9.1.4 Knee point voltage	V rms	as necessary
9.1.5 Accuracy	class	5P20 or equivalent

9.2 For temperature indication

one on middle phase of HV &
one on middle phase of LV &

4.3 Position of tappings		HV neutral	
4.4 Tapping range		230 ± 9x1.67%	
4.5 Mid tap position	KV	230	
4.6 Parallel operation control required for number of Trn. bank		2 or 3	
4.7 Automatic voltage regulator required(Yes/No)		Yes	
4.8 Line drop compensation required (Yes/No)		Yes	
 5- Vector group, HV/LV.....		YNd11	
 6- Impedance voltages on principal tap, referred to Max. relevant MVA base			
6.1 For 125,80 MVA transformers		% 12.5	
6.2 For 160 MVA transformers		% 16	
 7- Short circuit strength of windings:			
7.1 230 KV system fault level	three phase	KA	40
7.2 63 KV system fault level	three phase	KA	31.5
7.3 Short circuit duration	Sec		2
 8- Insulation levels at sea level and standard atmosphere:			
8.1 Windings:			
8.1.1 Rated lightning impulse withstand voltage:			
1) HV Terminal		KV peak	850
2) LV Terminal		KV peak	325
3) Neutral end		KV peak	125

2. Ambient Conditions :

2-1 Ambient Conditions for Zone 1

2.1-1 Altitude		1000
2.1-2 Max. air temperature	°	+55
2.1-3 Min temperature	°C	-10
2.1-4 Max.daily average	°C	45
2.1.5 Pollution level as per IEC 71-2		Medium or Heavy (as will be required)
2.1.6 Type of insulating oil required		I

2-2 Ambient conditions for Zone 2

2.2-1 Altitude		1000
2.2-2 Max. air temperature	°C	+40
2.2-3 Min temperature	°C	-35
2.2-4 Max.daily average	°C	30
2.2.5 Pollution level as per IEC 71-2		Medium or Heavy (as will be required)
2.2.6 Type of insulating oil required		I or II (as will be required)

3. Max. temperature rise at rated power:

3.1 For Zone 1

3.1.1 Winding	°C	50
3.1.2 Top oil	°C	45

3.2 For Zone 2

3.2.1 Winding	°C	65
3.2.2 Top oil	°C	60

4- On-load tap changer:

4.1 Rated current

Amps 120% of the highest
through current

4.2 Insulation class

I

DATA SCHEDULES 1

The transformers shall be capable of supplying rated output at the altitude above sea level and temperatures specified. Requirements refer to three categories with full ratings of 80 MVA 125 MVA, 160 MVA. in two alternatives which all tenderer should specify and guarantee.

1. General Data :

1.1	Installation	-----	outdoor
1.2	Type	-----	3 Ph. separate winding Trans
1.3	Type of cooling:		
1.3-1	Alternative 1	-----	ONAN/ONAF/OFAF
1.3-2	Alternative 2	-----	ONAN/ONAF1/ONAF2
1.4-	Rated frequency	Hz	----- 50
1.5-	Rated load power output MVA		
	Alt.1	-----	ONAN/ONAF/OFAF
	Alt.2	-----	ONAN/ONAF1/ONAF2
1.5-1	For 80 MVA transformer		48/64/80
1.5-2	For 125 MVA transformer		75/100/125
1.5-3	For 160 MVA transformer		96/128/160
1.6	Rated voltage (HV/LV)	KV rms	230/63
1.7	Highest system voltages (HV/LV)	KV rms	245/72.5
1.8	System grounding:		
1)	HV system	-----	Solidly earthed neutral
2)	LV system	-----	isolated or delta connection

25-4 Type tests reports.

25-5 List of experience of the bidder in manufacturing the similar type of transformers.

25-6 Documents and drawings necessary for erection, Maintenance & repair.

25-7 All the temporary and permanent equipment necessary for erection and fixing equipment as well as specifications of vehicle necessary for proper and safe transportation, loading-unloading to be specified for purchaser.

25-8 All tender specification signed and stamped in token of acceptance.

24 Factory Assembly and tests:

Type tests shall be conducted, if mutually agreed upon at the time of signing of contract. Purchaser, reserves the right to demand any particular type tests free of charge in case the manufacturer is either not able to produce a type test report or if the type test report submitted is rejected by reasonable arguments.

25 Information and data :

25-1 The following information and data shall be submitted with the tender for consideration and approval :

- 1- General drawings, showing the general construction, overall dimensions, weights of the parts, assemblies of equipment proposed. The drawings shall show the internal & external clearances, necessary electrical & mechanical information, untanking, etc.
- 2- Catalogues of all major components.
- 3- List of necessary wrenches, tools, slings and special lifting devices proposed to be furnished.
- 4- Additional shop tests, if any, in addition to those specified (acc. to standards) which the manufacturer intends to perform.

25-2 Detailed technical characteristics as called for in schedules.

25-3 List of spare parts including prices(and escalation) for a reasonable period (at least 5 years) of operation & Maintenance.

- a) Measured losses exceed the guaranteed values by more than the tolerance allowed by IEC as discussed in article 14.
- b) Percentage impedance measured exceeds the guaranteed value by ± 10 .
- c) Oil or winding temperature rise exceeds the guaranteed values by 5°C .
- d) Transformer fails on impulse tests.
- e) Transformer fails on power frequency withstand test.
- f) If it is proved that the transformer has not been manufactured in accordance with the agreed specification.

Meanwhile if measured values for the above mentioned items (except item a mentioned above) are in limits of the guaranteed values and above mentioned extremes, if purchaser would agree, manufacturer should either correct transformer or born penalty which is to be decided by the purchaser.

23 Commissioning materials :

Following spares shall be supplied as minimum along with each transformer:

- i) One complete set of gaskets with gasket fixing compound.
- ii) One spare radiator, fan, pump/pump motor.
- iii) Special tools, (if any)
- iv) Precision vacuum gauges - 1 No.
- v) Adequate insulation tapes.
- vi) Touch-up paint - 1 Tin.
- vii) 10% of total quantity of oil
- viii) Other necessary items according to manufacturer.

18-3 Package-container

-
- 1- The transformer oil shall be delivered in filled drums each containing about 200 liters.
  - 2- The drums shall be new and of top quality in general of the type normally used in the oil branch.

19 Wires and/or Cables

Connection between terminal boxes of each element (i.e. CT's, Temp. sensors, oil level ,.....) to the terminal box preferably to be carried out by suitable wires through suitable protective mantle supported on the cover of the transformer.

20 Rating Plate:

The rating plate of the transformer shall include information in accordance with IEC 76, 289, and 185.

21 Transportation care devices

Three dimensions impact recorder or shock indicator shall be attached to the transformer to record Max. shock acceleration during the whole period of loading-unloading, shipment and transportation.

22 Rejection:

The purchaser reserves the option to reject the transformer and demand a new transformer if during tests or service, any of the following discrepancies in respect of guaranteed values and measurements come to light:

18-2 Properties

PROPERTIES	UNIT	CLASS I	CLASS II
Kinematic viscosity mm ² /s			
	at 40 °C	≤ 16.5	≤ 11.0
	at 20 °C	≤ 40	≤ 25
	at -15 °C	≤ 800	----
	at -30 °C	-	≤ 1800
Flash point	°C	≥ 140	≥ 130
Pour point	°C	≤ -30	≤ -45
Appearance	-	Clear and free from sediment and suspended matter	
Density	Kg/dm ³		
	at 20 °C	≤ 0.895	
Interfacial	N/m		
	at 25 °C	≥ 40*10 ⁻³	
Neutralization value	mg KOH/g	≤ 0.03	
Corrosive sulphur	-	non-corrosive	
Water content	mg/kg	≤ 40	
Anti-oxidant additives			
oxidation stability:		not detectable	
Neutralization value	mg KOH/g	≤ 0.40	
Sludge,	% by mass	≤ 0.10	
Breakdown voltage :			
as delivered,	KV	≥ 30	
after treatment	KV	≥ 50	
Dissipation factor,	at 90 °C		
at 40 HZ to 60 HZ.		≤ 0.005	

16 Earthquake Requirements

The complete assembled and installed transformers (including all accessories) shall be so designed to safely withstand the dynamic earthquake forces. The horizontal and vertical accelerations shall be taken in such a direction as to produce the most severe loading of the equipment and its accessories (This figure are to be considered generally 0.3 g except otherwise mentioned).

17 Shock Impact & Inclination

The transformers shall have such a design, material and manufacturing that probable shocks during load-unload, transportation and shipment with the magnitude of Max. 3 g. in any direction shall not disturb the transformer.

Inclination of Max. 15° from plumb line could not cause any damage to the transformer.

18 Transformer Oil**18-1 Quality**

The unused insulating oil shall be obtained by distillation and refining of petroleum. This oil must be pure virgin of petroleum product with Naphthane base for zone 2 and Naphtane or Paraffin base for zone 1 applications, without any anti oxidant (another word uninhibited oil) in accordance with IEC-296 (1982 or latest edition).

- 1- Total losses or component losses in excess of the guarantee values but within tolerances indicated in IEC 76-1. Transformers shall be accepted provided all other technical requirements are met subject to tender. Accepting penalty for losses in excess of guaranteed values using the rates indicated above.
- 2- Total losses or component losses exceeding the tolerances given in IEC 76-1 . The acceptance of the transformers shall be entirely at the decision of the purchaser, but if accepted, penalty charges as described above shall be levied.

15 Painting & Finishing

---

1) Galvanize

Galvanizing shall be in accordance with ISO-1461 standard (1973 or latest edition).

2) Paint Application

Painting on case iron and steel plates, cabinets, shall consist of four at least 40 μm coatings containing one primary, two coat of non glossy oil, one final weather resistant coat with a total minimum thickness of 160 μm .

3) Painting of Cabinet Housings

The interior of the control cabinet and other cabinets shall be painted with three coats, of which the final coat shall be anti-condensation finish.

- 4- Heavy duty, properly sized single and three phase convenience outlets for oil handling equipments.
- 5- Fuses of approved type.
- 6- Dry type transformer where necessary, for the supply of the AC control voltage, fuses shall be provided on the LV side.

Wirings shall be brought to the control cabinet through suitable protective cover except for the end connection to the cabinet which will be flexible conduit. The cabinet shall be provided with padlocking facilities. The interior of the cabinet shall be treated with an anti-condensation coating.

14 Cost Evaluation (Losses & Capital Cost)

Losses at rated data are guaranteed values. In comparing tenders, the capitalized value of the guaranteed losses will be taken into account and will be added to the tender price. It shall be noted that for this purpose total load losses will be considered as the sum of all individual winding losses at related rated powers. This total load loss for two winding transformer will be equal to guaranteed load loss of HV/LV at rated power.

The losses will be capitalized at the rates given below :

Per kW

No-load losses at rated voltage: 1900 US\$

Load losses at rated MVA including aux.

losses (fans, pumps, etc.): 650 US\$

The acceptance of transformers with measured higher losses than the guaranteed values shall be governed by one of the followings:

The cabinets shall be equipped with a hinged door and mounted in an accessible location. A blank bottom steel plate shall be provided for attaching incoming conduit to be installed. The terminal blocks shall have bases and barriers molded integrally, with brass inserts, and rated for not less than 600 volt service.

The terminal screws shall be of the washer type, long enough for connecting two conductors to one screw connection and the center-to-spacing of adjacent terminals shall not be less than 11 mm.

Adequate number from each size of marking strips, fastened by screws to the molded section with ten (10) percent spare quantity shall be provided. 20 percent spare terminals shall also be provided.

Other requirement:

Conductor sizes shall be as required but in no case less than 2.5 mm² (for current transformers circuits min.4 mm²).

The air circuit breakers for the auxiliary power circuits shall be mounted in this cabinet.

Cabinets shall be protected in accordance with class IP-54 of IEC 144.

13-2 Cooler Control Cabinet :

In addition to applicable requirements mentioned above one control cabinet (separate from that required for the tap changer control) shall be provided to house the followings:

- 1- Cooler control and aux. equipment.
- 2- Door actuated light.
- 3- Thermostatically controlled anti-condensation heater together with thermostat.

- 1) Possibility of automatic control of cooling system
- 2) Alarm actuating
- 3) Trip actuating
- 4) Possibility of automatic trip of cooling system

12-5 Control system of cooling

Cooling control shall be so designed that each stage of cooling system start by means of simultaneous command of oil and winding temperature whereas only oil temperature sensor commands for stop of each stage of cooling.

12-6 Pressure Relief Device

Pressure relief device which shall be resetting, without the use of expendable parts. The device, and all parts thereof, shall have a service life comparable to that of the transformer.

Semaphore and alarm contacts shall be provided on the device to respectively give visual and electrical indication of operation.

The device shall be protected against mechanical impacts by means of a steel housing where it is installed on the transformer.

13 Manhalling Kiosk (Requiring 2 Coolox Cabinets)

13-1 Terminal cabinet and wiring

The cabinet shall be of weatherproof construction and conduit connections to the terminal cabinet shall be of the threaded type. Terminal Cabinet & cooler cabinet may be combined as a unit panel.

12-2 Two Elements Gas Detector Relay (Buchholz Relay):

Two elements gas detector relay, should be provided in the pipe connecting the conservator to the main tank. The relay shall be equipped with two sets of contacts, one set to operate alarm on slow gas accumulation and one set to trip the transformer on surge accumulation. A 5 mm dia. copper pipe shall be connected to the relay test-cock to a valve located near ground level to facilitate sampling of the gas.

12-3 Winding temperature indicator:

Dial type winding temperature indicator with provision for site calibration, one for H.V. winding, one for L.V. windings responsive to the combination of top oil temperature and winding current, calibrated to monitor ;the hottest spot temperature of the transformer winding. The dials shall be mounted on the transformer at eye level and accessible. The temperature indicators shall be provided with separately adjustable sets of contacts to perform the following functions:

- 1) possibility of automatic control of cooling system
- 2) actuate alarm function
- 3) actuate trip function

12-4 Oil Temperature Indicator:

Dial type oil temperature indicator shall be provided with its sensing element located in the path of the hottest oil. The dial shall be mounted on the transformer adjacent to the winding temperature indicator. The temperature indicator shall be equipped with following adjustable alarm contacts .

external connections shall be connected to terminals in the terminal cabinet. Alarm contacts shall be rated 0.5 amperes minimum and control contacts shall be rated 5.0 ampere minimum. Auxiliary relays shall also be supplied where required.

The transformer shall be provided with the following accessories:

12-1 Conservator:

Conservator tank should have a volume of at least $\frac{1}{15}$ of total volume of the oil. The tank shall be mounted with proper slope between the ends. Bottom of the tank shall be fitted with a drain/ filter press valve of suitable size, complete with dummy plug.

The conservator shall be provided with a manhole, filling valve with dummy plug, and lifting eyes. The connecting pipe to the main transformer tank shall be provided with an indicating shut-off valve located on the conservator side followed by the two elements gas detector relay. The shut-off valve shall have a lever to indicate open and close position.

Oil of conservator to be completely sealed against atmosphere air by means of flexible oil and air resistant air bag which in turn is connected to the silicagel breather.

Oil conservator to be equipped with oil level indicator. Magnetic oil level gauge, which can be read from ground level should be mounted on the outer end of the conservator tank. The dial shall indicate the minimum, maximum and normal levels. Oil level gauge shall contain contacts for alarm.

- 11-4 Current transformers mounted to locate in detachable C.T. wells shall have their secondary leads terminated in a weatherproof junction box on the side of the well, to facilitate field (factory) connection to the external leads from the transformer control cabinet. Tenderer shall specify whether C.T. & C.T. Wells to be mounted in the factory or at site, in latter case all the connection necessities shall be provided.
- 11-5 The current transformers shall be designed for a maximum ambient temperature in the cooling medium of 115 °C and a maximum 24-hour average of 105 °C.
- 11-6 Insulation requirement shall be in accordance with IEC 185 clause 16. However, the test voltage shall be 4 Kv rms.
- 11-7 Continuous load currents and thermal short circuit current (2 s) withstand capability of the current transformers shall comply with the same requirements as those for the power transformer for corresponding voltage level.

12 Accessories:

General :

All gauges, meters, relays and thermometers shall be mounted in such a way that the vibration from the transformer is not transmitted to these equipment. Contacts of the accessories shall be insulated from ground and shall be of positive snap-action or mercury type. Alarm and control contacts shall be open during normal conditions, shall be self-reset, except sudden pressure device, and shall be for the specified D.C voltage of the substation. All contacts and devices for

- 10-3 The bushings shall have internal bushing type current transformers. The bushing design shall permit installation or removal of current transformers without removing the tank cover. Meanwhile removal of the bushings to be possible without disturbing the current transformers.
- 10-4 Fittings and hardware and complementary pieces shall be made of galvanized steel or malleable iron or non-ferrous metal. Bushings shall be located in the transformer so that minimum clearances applicable for the insulation are available between live parts and live parts to earthed structure.
- 10-5 Bushings and attachments shall be corona free externally and internally.

11 Bushing Current Transformers :

- 11-1 Bushing type current transformer is required for the transformer as specified in data schedules.
- 11-2 Current transformers shall be suitable for measuring and relaying service and in accordance with the IEC standard 185 and BS 3938 with respect to ratios, accuracy classifications, thermal and mechanical limits, polarity marking and tests. Current transformers shall have all taps terminated on terminal blocks in the terminal housing. Flexible stranded leads shall be run from each current transformer secondary tap through suitable protective cover to the main cabinet.
- 11-3 C.T's shall be provided with shorting links.

10   Bushings:**General**

To cover various altitudes of site conditions, for each level of voltage three different types of bushing to be designed and manufactured to work at altitudes of 1000, 1500, 2000 meters above sea level. Bushings shall be suitable for use with different required transformers.

Bushings of same voltage shall be inter-changeable between units. The bushings shall be oil-tight, gas-tight and water-tight.

Bushings rated 63 Kv and above shall be oil-filled condenser type provided with red ball oil level indicators visible from ground level. Each Bushing shall comprise capacitance taps for purposes of voltage measurement and power factor testing on the flange.

Other properties:

10-1   Bushings shall be so designed to prevent the accumulation of explosive gases and to provide adequate oil circulation to remove internal heat. Oil in oil bushings shall meet the requirements of the transformer oil standards and be suitable for the duty.

10-2   Condenser bushings shall contain a stem type conductor which shall be connected to the winding at bottom side and to the line at top side. All connection facilities and material to be provided.

- 4- For choice of mode of operation (automatic/manual), twist-grip switches shall be provided. Switches shall be two pole type, one pole to control the relevant motor-protective circuit breaker, and the other for the signal circuit.
  - 5- Following alarm initiating devices having normally open contacts shall be provided for fault initiation, as applicable for the method of cooling employed:
    - a) Cooling fan/fans failure for each radiator bank/unit cooler
    - b) Failure of oil pump No. 1,2,3 (as required).
    - c) Low oil flow for each pump.
  - 6- following initiating contacts shall be provided to illuminate lamp indicators:
    - a) Cooling fans in action for each stage.
    - b) Oil pump in action for individual pumps.
    - c) Cooling system on automatic control.
    - d) Cooling system on manual control.
- 9-3 All parts in the cooling system shall be galvanized in accordance with ISO -1461, and withstand an inner over-pressure of 3 kp/cm² for oil at temperature of 90 °C without any oil leakage.

Each motor protective circuit breaker shall be preceded by fuses or sensitive MCB's for short-circuit protection of such a type and rating that complete selectivity exists, both between these and preceding main fuses or MCB's, and between these and the overload protection of motor-protective circuit-breakers, under all load conditions.

9-1 Forced-Air-Cooling :

For the transformers with first stage of natural second and third stages of forced air cooling (ONAN/ONAF1/ONAF2) entire requirement for forced - air - cooling of second stage will remain for third stage too, in addition to the fans of third stage.

9-2 Forced Oil Cooling :

The transformers with first stage of natural and second stage of forced air cooling system, is required to be supplemented by the forced-oil cooling equipments, at third stage (ONAN/ONAF/OFAF), with following characteristics:

- 1- Oil circulating pumps shall be driven by directly coupled motors. Indication shall be provided indicating direction of rotation of the pumps.
- 2- The non-sensitive area (marginal temperature between setting of start each group of cooling and setting of stop) shall be so large as to avoid unnecessarily frequent cooler starts - stops. The non-sensitive area in °C shall be specified by the supplier.
- 3- The supply to fan and pump motors shall each be subdivided into two separate groups.

It shall not be necessary to shut-down the entire forced air when removing any radiator. Radiator shall have lifting eyes, an air vent at the top and an oil drain at the bottom(both equipped with suitable plug).

- ii- protective equipment shall be provided for the fan motors. Test switches shall be provided for testing each group of fans. All exposed wiring and/or cabling shall be carried in suitable protective cover.
- iii- The fans and guards shall form an integral unit with their individual motors. Fan motors shall be of universal type and totally enclosed construction.
- iv- The control equipment to be furnished shall be fully automatic, designed to start and stop the two stage fan motors or one stage fan motor and next pump(s) as per the demands of temperature and shall include a magnetic contactor with auxiliary alarm contacts which close with contactor, and any other auxiliaries necessary.

Switches shall be provided for automatic/manual control of each fan group. An under voltage relay or equivalent device to be proposed to alarm for failure of each fan or subgroup of fans, and or for the case of power supply loss.

Motor protective circuit breakers, if not otherwise specified shall be equipped with at least one set of contacts which are closed when the breaker is open.

Each contactor shall have its own fuse and selectivity shall exist between this and other safety devices in the control circuit.

High-voltage & low-voltage blocking device independent of voltage regulation equipment shall be provided regulation in the event of fault in voltage regulation and/or loss of sensed voltage.

8-3 Supervisory Control:

Suitable provision should be made in the OLTC panel for supervisory control and indication as per requirements of buyer dispatch center also possibility for remotely adjustment of AVR.

9 Cooling Equipment:

General

---

i- The transformers shall be provided with natural oil cooling system, to be supplemented by two other stages, which are categorized in two alternatives one comprising of two stages of forced-air-cooling and the other comprising of one stage of forced-air-cooling followed by forced-oil-cooling stage according to the specified values mentioned in the schedules.

Radiators shall be so designed as to be accessible for cleaning and/or painting, and mounting shall be such that completely drain the oil into the tank when the tank is being drained and to thoroughly vent into the tank and to insure against formation of gas pockets when the tank is being filled.

Each radiators shall be removable with no need to remove another. At each radiator connection an indicating shut-off valve which can be locked in either open or closed position shall be provided.

Annunciations:

The following annunciations shall be provided in the remote control panel :

- Motor supply failure.
- Control supply failure.
- Drive motor auto-tripped.
- Tap change in progress.
- Out-of-step operation when the tap-changers are operating in parallel.
- Tap change delayed.
- Automatic/Manual mode.

8-2 Automatic Voltage Regulation :

The automatic control equipment shall be installed on the OLTC panel or panels in control room which shall include all necessary voltage regulating and time-delay relays, reverse power relays, aux. current transformer, line-drop compensator (suitable for power flow in either direction), rheostats, selector switches and voltmeters for indicating the controlled voltage.

Prevention for unnecessary regulation in the event of loss of sensed voltage to be furnished.

The automatic control equipment shall be provided with compounding, supplied by current through the transformer, for making the regulation function dependant on the load of the network.

Line drop compensation shall be of the resistance and reactance type and shall be provided complete with the necessary auxiliary current transformer(s).

The remote electrical control shall be arranged for manual and automatic command. Lather shall contain individual/or parallel automatic control.

- "Raise-Lower" push-buttons or switch, for manual electric control.
- "Manual-Automatic" selector switch.
- Mechanical and electrical stops to prevent operation beyond the end positions in both directions.
- Devices for remote operation from the control room/SCADA.
- Emergency push-button for tripping the driving motor circuit breaker.

Remote Control Panel:

Panels shall be provided for remote control of the on load Tap changer of each power transformer from the control room. The panels shall contain all facilities such as tap position indication, tap changing in progress indication, push-buttons for raising and lowering of taps, selector switches for manual/auto, solo/parallel, master and follower operation, relays required for parallel operation of transformers, all complementary facilities related to the automatic voltage regulation and line drop compensation as specified under clause 8-2 out of step alarms and other annunciations specified in the subsequent paragraph. Normally two transformers will be operated in parallel, for which a common panel or individual panels incorporating Master/follower selection arrangement etc. which have already stated to be provided.

controller, rectifiers, transmitters for remote position indications, terminal blocks and all other devices necessary for automatic, remote and local operation. A heater of suitable size controlled by a thermostat shall also be provided in the compartment for moisture control. Also a suitable door actuated light inside of mechanism to be provided.

All necessary interlocking shall be provided and all necessary precautions shall be taken to avoid false manoeuvre and prevent the tap changer being operated under currents beyond its capacity.

The tap changer shall start on a "raise" or "lower" impulse of short duration and shall "seal-in" and automatically complete the step by itself.

A counter for registration of the number of operations performed shall be provided.

The tenderer shall inform time sequence of OLTC operation since initiation of motor start and the time taken by the motor drive for completing one tap-change operation. Maximum 8 Sec. can be permitted for this. The number of revolutions per switching operation also be specified-maximum 50 revolutions can be permitted.

Tap changer motor protection shall consist of an over-current automatic circuit breaker with manual reset.

A set of "make" contacts shall be provided for operation of the annunciator to indicate an out-of-step condition when in parallel operation.

In addition to the components essential to the operation of OLTC, the tap changer control cabinet shall also house the following:

- Mechanical tap position indicator with maximum and minimum resetable drag hands. The indicator shall be visible by a man operating the tap changer manually by the handle.

The whole unit shall be installed inside the main tank and piped to the conservator compartment separated from the main conservator. Oil flow relay shall be placed on the pipe connection between OLTC and conservator, also fault pressure relay on the OLTC tank to be provided. Both relays to be equipped with contacts for trip command.

The input bearing, through which the drive shaft enters the transformer tank shall be fitted with a position indicator. Reliable equipment shall be furnished for synchronizing of the tap changing switches inside the tank and outside of the transformer.

Supply and placement :

It will be assumed that OLTC comprising tap-selector, diverter-switch, operating mechanism, etc. are supplied completely and assembled to the transformer with the complete terminals connected at the factory. But in case of reasonable argument if OLTC to be erected at site therefore submitting necessary equipment, tools and expert persons for the purpose to be guaranteed by the manufacturer.

Operating Mechanism:

The mechanism shall be protected in accordance with class IP 54 of IEC 144.

The motor windings shall be given moisture resisting and shall be of rugged construction for service.

A removable handle shall (insertion of which shall automatically block the electrical operation) also be provided for emergency manual operation of the tap changer.

The driving mechanism shall also comprise all auxiliary equipment such as circuit breakers, limit switches, relays,

8 On-Load Tap Changer:

8-1 Performance Requirements :

- i) The on-load tap changing gear (OLTC) shall be designed for a rated through current of 1.20 times the highest tapping current of the winding to which it is connected as specified in IEC 542.
- ii) Devices shall be incorporated to prevent tap change operation when the through current is of such a value liable to cause damage to the components.
- iii) The OLTC gear shall withstand maximum through fault currents without any damage.
- iv) The OLTC shall be provided with automatic voltage regulation (AVR) suitable for parallel operation with similar transformers. Type and function of the AVR will be defined latter.

Design and construction:

The changing of taps shall be by means of motor operated on-load tap changing equipment of proven reliability and requiring minimum maintenance.

The OLTC shall be designed in accordance with DR. Jonson principle.

All oil level gauges shall be legible from ground level. Filling and drain valves shall be complete with dummy plugs.

The tap changer shall consist of tap selectors mounted integrally with contactor (diverter switch). The contactor (diverter switch) compartment shall be provided with an inspection cover.

7-6 The transformer shall be equipped with suitable means to place on Iron rail to permit moving the transformer in either direction when completely filled with oil.

7-7 Construction of the main tank, conservator tanks, tap changer tank, and the oil preservation system shall provide for temperature changes attained, for coldest and hottest condition.

7-8 All pipe entries to the main tank shall have oil-tight shut-off valves arranged to give positive indication of the open and closed positions. Drain and sampling valves shall be provided all in box stiffeners. The transformer tank shall be provided with at least the following valves :

- a) Drain valve 100 mm dia.
- b) Two filter valves on diagonally opposite corners of 50 mm dia. size.
- c) Oil sampling valves not less than 8 mm at top and bottom of main tank.
- d) One 15 mm dia. release plug for gas/air on the top of the tank.
- e) Two plugged pipe outlet equipped with shut off valve for applying and measuring vacuum.

7-9 Wheels:

Swivelled wheels shall be suitable for use on the standard rail gauges of 1435/2940 mm. provided so that they can be turned through an angle of 90. Suitable means shall be provided for anchoring of the transformer body to the foundation /or Rials after dismantling wheel's of the transformer.

7   Tanks:

- 7-1   The transformer tank shall be a hot-rolled low carbon steel plate case of substantial construction which shall be oil tight and provided with an oil tight cover. The tank cover shall be designed to shed water.
The gaskets shall be made of a resilient material (and not chemically affected by oil) which will not deteriorate under the action of hot oil and will remain oil tight.
- 7-2   The tank shall be provided with manhole(s) of suitable size (about 0.5 m diameter) to afford easy access to the tap changing mechanisms, lower ends of bushings, current transformers, terminals of the windings and the upper portions of the windings.
- 7-3   The transformer tank, radiators, pipes and conservator shall withstand full vacuum and be oil tight for an over pressure of not less than difference of the lowest and highest levels of the transformer oil addition to the tank oil surface.
- 7-4   Each transformer shall be provided with the necessary steel supports on the low voltage sides for mounting lightning arresters. The supports shall be secured to the tank and shall be at the proper height above the base with the considering safe distances. Arresters shall easily be connected to the incoming lines above the transformer bushings.
- 7-5   Each transformer shall be provided with two external ground pads, each with two tapped holes for connection to the ground bus of 120 - 150 mm² sizes.

5 Assembling Core & Coil

Each assembled core and coils shall be dried in vacuum at not more than 0.5 mm of mercury and shall be impregnated with oil immediately thereafter to ensure proper moisture and air elimination within the insulating structure. Each core and coil assembly shall be impregnated and immersed in moisture-free oil as soon as possible after drying.

6 Short Circuit Withstand Capability :

Dimensioning shall be based on the short-circuit currents (Three phase, Two phase and earth currents) which can arise for all conceivable faults in the system. The system earthing shall be taken into consideration. Normally ,two or more transformers shall be considered to run in parallel.

The power transformer shall be capable of withstanding without damage the thermal and dynamic effects of short circuits (three and two phase and single line-to-ground faults) for two seconds duration at high, low terminals with specified system fault levels and in accordance with IEC publications.

Short circuit calculations for dynamic withstand capability of the transformers shall be generally in accordance with IEC 76-5 and ANSI C57-1200, 1973.

4.1 Winding conductors :

Winding conductors shall be free from scale, burrs and splinters and shall have rounded corners. All conductors used for the coil structures shall be made of copper. The turns in the coils shall be thoroughly treated in such a way to develop the full mechanical and electrical strength of the transformer and to minimize deterioration.

All of the winding turns should be completed (no half turn). End runs of windings shall be provided with potential grading or additional protection against abnormal line disturbances and stresses. The entire design, construction, and treatment of the windings and their assembly on the core shall embody the latest improvements in the art and conform to best modern practice.

Each neutral point of the star windings shall brought out via a suitable bushing and shall not be connected to the inside part of the tank.

4.2 Winding Insulation:

Winding insulation shall be of uniform or non-uniform quality and composition, which shall provide good insulation minimum warpage, resistance to deterioration in hot oil, and adequate mechanical and dielectric strength for the service required.

Varnish application on coil windings may be given only for mechanical protection and not for improvement of dielectric properties.

Materials used in the insulation and assembly of the windings shall be insoluble, non-catalytic, and chemically inactive in the hot transformer oil under the operating conditions.

welding. The core and coil assembly shall be provided with suitable lugs for the purposes of lifting of the entire assembly.

- 3.2 The core stack shall be earthed internally through grounding link, located on top of the core accessible from the manhole (to permit disconnecting the link and testing of the core for earth leakage).

4 Windings:

General:

In the design, construction, and treatment of windings, proper consideration shall be given to all factors of service such as dielectric and mechanical strength of insulation, coil characteristics, uniform electrostatic flux distribution, minimum dielectric losses, minimum restriction for free oil circulation for uniform low operating temperature, elimination of hot spots, uniform voltage distribution between adjacent turns and throughout the winding, prevention of corona formation at normal operating voltages, and the control of dielectric flux under impulse conditions for high impulse strength.

The loading capabilities as indicated in these specifications and the IEC standards for power Transformers shall apply with respect to life, maintenance and other factors affecting the operation of the transformer.

The transformer windings shall be designed to withstand dielectric test voltage as impulse, induced tests and also chopped impulse test (if requested as special) in accordance with the applicable provisions of the IEC standards.

1-4 In case of failure of forced cooling transformers shall, starting from hot condition, be capable of remaining in operation without injurious heating. Mentioning satisfactory proof and/or tests for the following periods:

- i) At full load for not less than 10 minutes after outage of all forced cooling.
- ii) Also shall be capable of remaining in operation at full load for not less than 20 - minutes in the event of failure of all forced cooling associated with one stage of cooler.

2 Auxiliary supplies:

The station service AC supply (three phase/single phase, 50 Hz, 380/220 volts, 4 wire) shall be used for all auxiliary power requirements, such as forced air cooling fans, forced-oil cooling-pumps, on-load tap-changing drive motor, compartment heaters, etc. Each individual load circuit shall be provided with an air circuit breaker located in marshalling box provided with the transformer. The station service DC supply (100 V/110 V/125 V, 2 wire) shall be used for control and protection purposes. The auxiliary power requirement should be specified by the Tenderer.

3 Cores:

3.1 The core of the transformer shall be constructed from highest quality, non-aging, cold rolled grain-oriented, silicon steel specially suitable for the purpose. Both sides of each sheet shall have an insulated surface treatment or coating providing the required inter lamination resistance. All steel sections used for supporting the core shall be thoroughly shot or sand blasted, after cutting, drilling and

SPECIFICATION FOR POWER TRANSFORMERS
230/63 KV

Ratings: 160 - 125 - 80 MVA

1 General :

1-1 The power transformers shall be designed, manufactured and tested according to the applicable requirements of the latest publications of the international standards IEC except where mentioned otherwise.

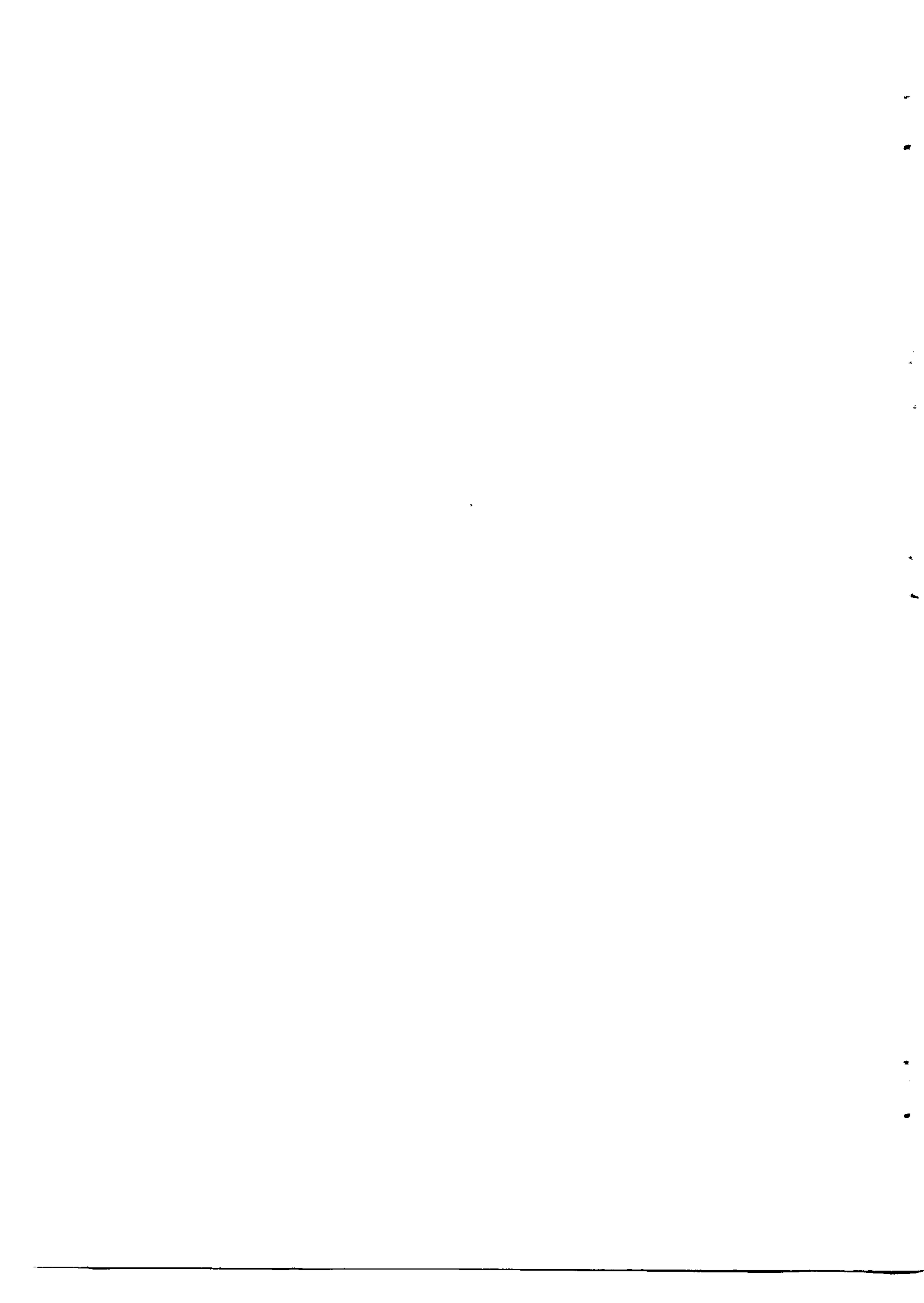
All amendments, supplements and reference publications listed within the relevant standards shall also apply. The power transformers shall be complete with the required spare parts and all necessary accessories for proper operation. Basic equipment data and ratings shall be as indicated in "Schedules of Transformers".

1-2 The power transformers shall be three phase oil-immersed, oil conservator outdoor type. Tenders shall quote for two different types, one self-cooled /forced-air cooled (ONAN, ONAF1, ONAF2) another type self-cooled, forced-air-cooled and forced oil cooled (ONAN, ONAF, OFAF) for different site conditions as specified in requirements and schedules of transformers.

1-3 All current carrying components such as bushings, tap changer, and connection components shall have a minimum continuous load carrying capacity equal to 120 % of that of the associated windings under all service conditions. Transformers shall be equipped with built-in current transformers in the bottom of bushings, which shall have a primary rated current as specified.

IN THE NAME OF GOD

	LIST OF CONTENTS	PAGE
1-	General	2
2-	Auxiliary supplies	3
3-	Cores	3
4-	Windings	4
5-	Assembling Core and Coil	6
6-	Short circuit withstand capability	6
7-	Tank	7
8-	Tap changer	9
9-	Cooling equipment	14
10-	Bushings	18
11-	Bushing current transformer	19
12-	Accessories	20
13-	Marshaling kiosk	23
14-	Cost evaluation	25
15-	Painting & Finishing	26
16-	Earthquake requirement	27
17-	Shock Impact & Inclination	27
18-	Transformer oil	27
19-	Wires and/or Cables.....	29
20-	Rating plate	29
21-	Transportation care devices	29
22-	Rejection	30
23-	Commissioning Materials	30
24-	Factory assembly and tests	31
25-	Information and data	31
26-	Data Schedules 1	33
27-	Data Schedules 2	38
28-	List of Items of Power Transformer	44

STANDARD SPECIFICATION

FOR

POWER TRANSFORMERS

230 / 63 KV

Jr 1371

Dastar-e-Fanni-ye-Bargh